

§ 39

Kongresshall och kulturhus – Inriktningsbeslut för fortsatt utredningsarbete (KSKF/2018:101)

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Inriktningsbeslut för kongresshall och kulturhus antas.
2. Kommunstyrelsen får, i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, Destination Eskilstuna AB samt näringslivet, i uppdrag att inleda en fördjupad förstudie om
 - a. möjliga finansieringslösningar och driftslösningar
 - b. fördjupad lokaliseringstudie och volymstudier
 - c. utredning och behovskartläggning avseende kulturhusverksamhet.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en projektledare och en kommunikatör till den fördjupade förstudien. Kostnaden belastar kommunstyrelsens ram.

Särskilt yttrande

Maria Chergui (V) lämnar ett särskilt yttrande (bilaga A).

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har inkommit med en skrivelse i ärendet daterad den 26 februari 2018. Av skrivelsen framgår bland annat att frågan om en kongresshall har pågått sedan 2003 i Eskilstuna och har utretts i olika omgångar. Nuvarande hotellinfrastruktur bedömdes vara för liten och för att en kongresshall skulle kunna drivas affärsmässigt behövdes det ett nytt hotell eller samlokalisering med annan verksamhet, exempelvis ett kulturhus.

I komplettering till årsplan 2017 lyftes frågan om ett kulturhus och uppdraget preciserades i årsplan 2018 till att frågan skulle utredas i samverkan med näringslivet. För att ta nästa steg i arbetet krävs det att kommunfullmäktige tar ställning till fortsatt arbete via ett inriktningsbeslut. Inriktningsbeslutet bygger på en sammanställning av tidigare utredningar och analyser, erfarenheter från andra städer, workshop med kultur- och fritidsnämnden samt arbete i fem arbetsgrupper.

Kommunfullmäktige föreslås anta inriktningsbeslutet och besluta att det ska inledas en fördjupad förstudie och de utredningsuppdrag som krävs, samt att tillsätta en projektledare och en kommunikatör på deltid.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Projektledning och kommunikation finansieras av kommunstyrelsen. Respektive nämnd och bolag ansvarar för finansiering som krävs för deltagandet i respektive utredningsuppdrag under den fördjupade förstudien.

Kommunledningskontorets synpunkter

En kombinerad kongresshall och kulturhus skulle bidra med mycket till Eskilstuna. Det skulle skapa arbetstillfällen som en direkt effekt vid byggstart och stärka besöksnäringen när byggnationen avslutats. En kongresshall och kulturhus skulle generera skatteintäkter till i huvudsak Eskilstuna kommun men även till närliggande kommuner. En satsning skulle också vara positiv för Eskilstunas stadskärna och centrumhandel då dagbefolkningen skulle öka. Studier i Uppsala, Karlstad och Luleå visar även att intresset för kulturfrågor ökar och bidrar till en ökad kulturturism.

Den fördjupade förstudien som föreslås består av flera parallella utredningar som kommer att involvera flera nämnder och bolag och ska vara färdig under första kvartalet 2019. Genomförandet förutsätter att det finns intresserade investerare och operatörer som kan driva arbetet vidare. Om den fördjupade förstudien kommer fram till att intresse inte finns, föreslås vidare utredning om kongresshall läggas ned och frågan om kulturhus omprövas utifrån de nya förutsättningarna.

Finansiering

Projektledning och kommunikation finansieras av kommunstyrelsen. Respektive nämnd och bolag ansvarar för finansiering som krävs för deltagandet i respektive utredningsuppdrag under den fördjupade förstudien.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen 2018-03-13

Ärende 10 (KSKF/2018:101): Kongresshall och kulturhus- Inriktningsbeslut för fortsatt utredningsarbete.

För Vänsterpartiet är ett Kulturhus en viktig fråga och något vi velat länge och därför ställer vi oss bakom en fortsatt utredning av Kulturhus. Vad gäller Kongresshall vill vi vara tydliga med att det inte är en prioriterad fråga för oss och därmed kommer vi inte heller i framtiden vara beredda på att avsätta kommunala medel till en Kongresshall. Detta för att vi har stora viktiga åtaganden framåt att bygga ut förskola, skola och äldreomsorg.

Maria Chergui (V)

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut - Kongresshall och kulturhus – Inriktningsbeslut för fortsatt utredningsarbete

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Inriktningsbeslut för kongresshall och kulturhus antas.
2. Kommunstyrelsen får, i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, Destination Eskilstuna AB samt näringslivet, i uppdrag att inleda en fördjupad förstudie om
 - a. möjliga finansieringslösningar och driftlösningar
 - b. fördjupad lokaliseringstudie och volymstudier
 - c. utredning och behovskartläggning avseende kulturhusverksamhet.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en projektledare och en kommunikatör till den fördjupade förstudien. Kostnaden belastar kommunstyrelsens ram.

Sammanfattning

Frågan om en kongresshall har pågått sedan 2003 i Eskilstuna och har utretts i olika omgångar. Nuvarande hotellinfrastruktur bedömdes vara för liten och för att en kongresshall skulle kunna drivas affärsmässigt behövdes det ett nytt hotell eller samlokalisering med annan verksamhet exempelvis ett kulturhus.

I komplettering till årsplan lyftes frågan om ett kulturhus och uppdraget preciserades i årsplan 2018 till att frågan skulle utredas i samverkan med näringslivet. För att ta nästa steg i arbetet krävs det att kommunfullmäktige tar ställning till fortsatt arbete via ett inriktningsbeslut.

Inriktningsbeslutet bygger på en sammanställning av tidigare utredningar och analyser, erfarenheter från andra städer, workshop med kultur- och fritidsnämnden samt arbete i fem arbetsgrupper.

Kommunfullmäktige förslås anta inriktningsbeslutet och besluta att det ska inledas en fördjupad förstudie och de utredningsuppdrag som krävs samt att tillsätta en projektledare och en kommunikatör på deltid.

Projektledning och kommunikation finansieras av kommunstyrelsen. Respektive nämnd och bolag ansvarar för finansiering som krävs för deltagandet i respektive utredningsuppdrag under den fördjupade förstudien

Ärendebeskrivning

Frågan om en kongresshall i Eskilstuna är inte ny. 2003 genomfördes en utredning dåvarande av Eskilstuna Marknadsföring AB (EMAB). En kartläggning visade då att Pingvinen, Lokomotivet och Havet i Stadshotellet hade de största lokalerna för konferenser och kongresser med en kapacitet på 500-600 platser. Även Munktellarenan nämndes med en kapacitet på 2000 sittande. Men kostnaden för varje enskilt arrangemang blev för hög, mellan 300.000-400.000 kronor och bidrog dessutom till att arenan måste stängas för all annan aktivitet under lång tid. Den ansågs därför inte konkurrenskraftig eller lämplig som konferensanläggning.

2007 drev EMAB frågan om en multihall/konferensanläggning i Eskilstuna, men att kombinera hallen med idrott sågs inte som en lösning. Placering snabbutreddes av planavdelningen och kommunfastigheter utredde alternativ användning av badhuset som kongresshall. Kommunen utredde förutsättningarna för Eskilstuna som en mötesplats för affärsturism. Slutsatsen blev att det i Eskilstuna fanns för få hotellrum, liten kapacitet och för liten kunskap. Målet sattes till att skapa ett modernt möteshotell och bygga kunskap för en Eskilstuna Convention Bureau.

2011 genomfördes den första arenautredningen. Slutsatsen i den utredningen var att det inte gick att kombinera en ny arena med de behov som en kongresshall ställer och att det behovet behöver beredas särskilt.

2015 startade Destination Eskilstuna Näringslivs Förening (DeNeF) en ny kongresshallsgrupp. De beställde en marknadsstudie från Annordia som visade att det inte fanns affärsmässiga förutsättningar för att bygga en kongresshall. Det skulle krävas att den byggs tillsammans med ett nytt hotell. Även möjliga synergieffekter genom samlokalisering med annan verksamhet, exempelvis kulturhus behövde utredas.

I komplettering årsplan 2016 fanns åtagande om kulturhus i Eskilstuna. I komplettering till årsplan 2017 fanns för första gången kongresshall nämnt, tillsammans med kulturhus i den politiska ledningens förord (dock inte som åtagande):

Nu när nya arenan står klar vill vi ta nästa steg mot nya arenor för möten i form av kongresshall och kulturhus. Förslag till utformning ska tas fram tillsammans med näringslivet och inriktningen är att näringslivet tar huvudansvaret. Huvudscenariot är placering i eller i anslutning till Munktellstaden/stadsdelen Väster. I utredningen ska även finansieringsmodeller och ägande utredas. Syftet är fler jobb inom besöksnäring och kreativa näringar. Målet är att påbörja detaljplanearbete under mandatperioden.

I Årsplan 2018 tydliggörs uppdraget att i samverkan med näringslivet utreda kongresshall och kulturhus.

DeNeF har tillsatt en styrgrupp där även Eskilstuna kommunkoncern finns representerade. Kongresshallsfrågan har i huvudsak drivits av näringslivet genom DeNeF, i samarbete med kommunen. Utredning av ett kulturhus och lokalisering av en kongresshall/kulturhus är däremot kommunala frågor och har drivits av KFF respektive SBF. Effektanalysen och finansieringsfrågor löper över både kongresshall och kulturhus och har hanterats med bred involvering och i samverkan näringslivet.

Det har även genomförts en analys av eventuella effekter av ett kombinerat kongress- och kulturhus av WSP på uppdrag av Destination Eskilstuna.

Inriktningsbeslutet bygger på en sammanställning av tidigare utredningar och analyser, erfarenheter från andra städer, workshop med kultur- och fritidsnämnden samt arbete i fem arbetsgrupper med uppdrag att analysera:

- Effekter
- Inriktning för kulturhus
- Synergieffekter av kongresshall- och kulturhus
- Lokalisering
- Finansiering

Kommunledningskontorets synpunkter

Ett kombinerat kongress- och kulturhus skulle bidra med mycket till Eskilstuna. Det skulle skapa arbetstillfällen som en direkt effekt vid byggstart och stärka besöksnäringen när byggnationen avslutats. Ett kombinerat kongress och kulturhus skulle generera skatteintäkter till i huvudsak Eskilstuna kommun men även till närliggande kommuner. En satsning skulle också vara positiv för Eskilstunas stadskärna och centrumhandel då dagbefolkningen skulle öka.

Etablering av ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna kan bidra till känslan av att Eskilstuna är en stad som utvecklas vilket i sin tur kan bidra till en ökad stolthet bland invånarna. Studier i Uppsala, Karlstad och Luleå visar även att intresset för kulturfrågor ökar och bidrar till en ökad kulturturism.

För att ta nästa steg i arbetet behöver det fattas beslut om inriktningen på arbetet i en fördjupad förstudie och tillsättande av en projektledare och en kommunikatör för att hålla ihop processen. Bägge tjänster beräknas vara på deltid och placeras under kommunstyrelsen. Den fördjupade förstudien består av flera parallella utredningar som kommer att involvera flera nämnder och bolag:

- Utredning om möjliga finansierings- och driftslösningar samt kartläggning av intresse hos investerare, byggherrar, fastighetsägare och operatörer. Kommunstyrelsen ansvarar och utredningen görs i samverkan med DEAB och intressenter inom näringslivet.

- För fortsatt arbete med kulturhus behöver föreningar, kulturella och kreativa näringar och andra intressenter involveras. Vad vill boende och verksamma ha av ett kulturhus? Det behövs en fördjupad behovskartläggning avseende våra egna kulturverksamheters behov. Utredningen genomförs av kultur- och fritidsnämnden i samverkan med DEAB.
- Fördjupad lokaliseringsutredning och volymstudie. Genomförs i samverkan mellan kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, Kommunfastigheter samt DEAB.

Den fördjupade förstudien med förslag till genomförande ska vara färdig under första kvartalet 2019. Genomförandet förutsätter att det finns intresserade investerare och operatörer som kan driva arbetet vidare. Om den fördjupade förstudien kommer fram till att intresse inte finns föreslås vidare utredning om kongresshall läggas ned och frågan om kulturhus omprövas utifrån de nya förutsättningarna.

Finansiering

Projektledning och kommunikation finansieras av kommunstyrelsen. Respektive nämnd och bolag ansvarar för finansiering som krävs för deltagandet i respektive utredningsuppdrag under den fördjupade förstudien.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

En av utmaningarna som identifieras i Eskilstunas varumärkesarbete är att kulturkonsumtionen i Eskilstuna är lägre i jämförelse med andra städer. Ett kombinerat kongress- och kulturhus ökar möjligheterna för Eskilstunabor att konsumera kultur på hemmaplan. Ett kulturhus bidrar till ett större utbud som kan locka fler skapande individer till Eskilstuna som i sin tur bidrar till större kreativitet och ökar stadens attraktivitet.

Ett kongress- och kulturhus skapar förutsättningar för Eskilstuna att ta marknadsandelar på mötes och konferensmarknaden. Att värva fler möten och kulturevenemang stärker Eskilstunas attraktivitet och bidrar till att skapa fler jobb i besöksnäringen. Ett kongress- och kulturhus ligger i linje med de strategiska målen attraktiv stad och landsbygd samt fler jobb. Besöksnäringen sysselsätter många unga och utlandsfödda och en starkt besöksnäring bidrar därför till måluppfyllelse i Affärsplan för Eskilstuna.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Eva Norberg
Kommunikationsdirektör

Beslutet skickas till:
Kommunledningskontoret
Destination Eskilstuna
Kultur- och fritidsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Kommunfastigheter

Rapport från förstudie Kongress- och kulturhus

1. Bakgrund	1
2. Kongresshall och kulturhus	5
3. Lokaliseringsutredning och volymstudier	9
4. Finansiering	12
5. Effekter av Kongress- och kulturhus för Eskilstuna.....	13
6. Krav på fortsatt arbete	16
7. Referenser.....	17

1. Bakgrund

Eskilstuna är en stad i omvandling. De kommande åren beräknas befolkningsökningen ligga på ungefär 1 000 personer per år. Stadsbilden och infrastrukturen förändras med fler bostäder. De senaste åren har stora investeringar gjorts i nya arenor och idrotts- och motionsanläggningar. Om några år står ett nytt campus för Mälardalens högskola klart. En inriktning är att klara strukturuomvandlingen och att gå från att vara en traditionell industristad till en modern kunskapsstad.

I komplettering till årsplan 2016 finns åtagande om kulturhus i Eskilstuna. I komplettering till årsplan 2017 lyfts behovet av kongresshall tillsammans med kulturhus: *Nu när nya arenan står klar vill vi ta nästa steg mot nya arenor för möten i form av kongresshall och kulturhus. Förslag till utformning ska tas fram tillsammans med näringslivet och inriktningen är att näringslivet tar huvudansvaret. Huvudscenariot är placering i eller i anslutning till Munktellstaden/stadsdelen Väster. I utredningen ska även finansieringsmodeller och ägande utredas. Syftet är fler jobb inom besöksnäring och kreativa näringar. Målet är att påbörja detaljplanearbete under mandatperioden.*

I Årsplan 2018 tydliggörs uppdraget att i samverkan med näringslivet utreda kongresshall och kulturhus.

Eskilstunas vision 2030 slår fast att i Eskilstuna ska vara jämställt, människor ska ha tillit till varandra, kunskap, jobb och staden ska vara attraktiv. Tillsammans-begreppet står för att kommun, näringsliv, föreningsliv och andra aktörer gemensamt utvecklar Eskilstuna.

Målbilden beskriver bl.a. miljöer som skapar rum för oväntade, spännande möten och stimulerar hållbart och innovativt företagande. Vidare beskrivs det socialt hållbara Eskilstuna som en idrotts- och kulturstad med ett starkt föreningsliv samt nöjen och evenemang som berikar Eskilstunabor och lockar besökare nationellt och internationellt. År 2030 skapar vi tillsammans upplevelser för alla sinnen – från myllrande gatuliv till platser för lekfullhet, rekreation och bildning – där vi möts, gläds och utvecklas som människor.

Ett kongress- och kulturhus kan stärka Eskilstunas attraktivitet och vara en plats som bidrar till möten, innovationer, upplevelser och bildning. Investeringar i kulturen har varit mer blygsamma de senaste åren. Det finns idag ingen samlad plats där flera kulturverksamheter, kulturaktiviteter och kulturyttringar kan rymmas under samma tak.

1.1 Kulturpolitiken

I februari 2017 fattade kommunfullmäktige beslut om kulturpolitiska planen. Planen slår fast att utbildningsnivå och inkomst är viktiga faktorer för människors hälsa, levnadsvanor, kulturvanor, tillgång till digital teknik, valdeltagande och delaktighet i det demokratiska samhället. Föräldrarnas bakgrund och livssituation har betydelse för flickors och pojkars förutsättningar att tillgodogöra sig skolgången och ha en berikande fritid.

Ett aktivt kulturliv där människor möts, skapar och upplever tillsammans är en grund för en demokratisk utveckling. Det är viktigt att värna om både den konstnärliga friheten och kulturens egenvärde.

Kultur spelar en viktig och självklar roll inom flera olika delar av den verksamhet som bedrivs av Eskilstuna kommun, civilsamhället och näringslivet. Den är viktig för att utveckla välfärden för att ge upplysning och bildning men också för Eskilstunas tillväxt i form av underhållning och besöksnäring.

Ett av kulturpolitikens målområden är ”Eskilstuna en plats för kultur”. Ett brett och rikt kulturutbud stärker invånarens känsla av livskvalitet och bidrar till en ökad folkhälsa. Detta gäller oavsett om utbudet är offentligt, kommersiellt eller ideellt. Spännande miljöer för olika kulturuttryck med bra evenemang erbjuder upplevelser som lockar till sig besökare från andra städer och länder. Kulturen stärker Eskilstunas attraktivitet för invånare och besökare. I målområdet beskrivs att Eskilstuna ska vara en plats där nya kulturformer uppstår och där olika former möts och utvecklas. Den offentliga konsten ska vara modig och skapa reaktioner. Kulturen ska möta människor i vardagen, väntat och oväntat. Eskilstuna ska utmana med kultur!

Ett annat målområde är kultur för lärande. Sambanden mellan kultur, bildning, demokrati och ett livslångt lärande är tydliga. Alla ska erbjudas möjlighet att ständigt förnya sina kunskaper och utveckla sin kreativitet.

Ytterligare ett område är ”En kultur för framtiden”. Kulturutbudet behöver göras mer känt och attraktivt för invånarna för att Eskilstuna ska ta ytterligare steg mot att bli en kulturstad. Kulturkonsumtionen i Eskilstuna behöver öka. Det bidrar på lång sikt till tillväxt och ett starkt närings- och kulturliv. Genom kulturlivets och kommunens insatser byggs nyfikenhet och kulturellt kapital hos flickor och pojkar, kvinnor och män som bor i Eskilstuna. Det stärker individer, ökar förståelsen för andra och bidrar till att minska polarisering. Kultur är en viktig faktor för att nå social uthållighet. Att investera i kultur är att investera i framtiden. En socialt uthållig stad är också en attraktiv stad.

1.2. Utredningar kongresshall

Frågan om en kongresshall har levt länge i Eskilstuna. I förstudien inför nya arenan togs bristen på konferensanläggningar upp och där redogjordes även för de olika utredningar som gjorts genom åren.

2003 genomfördes en utredning av Eskilstuna Marknadsföring AB (EMAB). En kartläggning visade då att Pingvinen, Lokomotivet och Havet i Stadshotellet har de största lokalerna för konferenser och kongresser med en kapacitet på 500-600. Även Munktellarenan nämndes med en kapacitet på 2000 sittande. Men kostnaden för varje enskilt arrangemang blev för hög, mellan 300.000-400.000 kronor och bidrog dessutom till att arenan måste stängas för all annan aktivitet under lång tid. Den ansågs därför inte konkurrenskraftig eller lämplig som konferensanläggning.

2007 drev EMAB frågan om en multihall/konferensanläggning i Eskilstuna, men att kombinera hallen med idrott sågs inte som bra en lösning. Placering snabbutreddes av planavdelningen och även Kommunfastigheter utredde 2007 alternativ användning av badhuset som kongresshall. Kommunen utredde dessutom förutsättningarna för Eskilstuna som en mötesplats för affärsturism. Slutsatsen blev att det fanns för få hotellrum, för liten kapacitet och för lite kunskap. Målet sattes till att skapa ett modernt möteshotell och bygga kunskap för en Eskilstuna Convention Bureau.

I den första arena-utredningen, 2011 drogs slutsatsen att det inte går att kombinera en ny arena med de behov som en kongresshall ställer och att det behovet behöver beredas särskilt.

2015 startade Destination Eskilstuna Näringslivs Förening (DeNeF) en ny kongresshallsgrupp och genomförde en marknadsstudie med hjälp av Annordia. Studien kompletterades i maj 2016. Den visade att det inte fanns affärsmässiga förutsättningar för att bygga en kongresshall. För att den komma till stånd krävdes det att den byggs tillsammans med ett nytt hotell men även att möjliga

synergieffekter genom samlokalisering med annan verksamhet, exempelvis kulturhus utreds.

1.3 Besöksnäringen i Sverige och Eskilstuna

Antalet sysselsatta inom besöksnäringen har ökat stadigt under flera år och bara under 2016 ökade sysselsättningen med 6,9 % i hela Sverige. I Eskilstuna ökade sysselsättningen i besöksnäringen med 9 %. Besöksnäring sysselsätter många unga och utlandsfödda vilka är grupper som annars ofta står längre ifrån arbetsmarknaden. Enligt Visita så är 37,5% av de anställda inom hotell och restaurang i Sverige utlandsfödda. Detta kan jämföras med hela arbetsmarknaden där totalt 16 % är utlandsfödda.

Möten skapar jobb inom hela besöksnäringen. Jobben skapas på hotell, evenemanglokaler och restauranger men även inom exempelvis handel, aktivitetsföretag, transportföretag. Intäkter till Eskilstuna skapas genom att besökare konsumerar på orten.

Möten kan också användas som ett verktyg för att stärka varumärket och attrahera kompetens och talang till Eskilstuna. Vill Eskilstuna t.ex. stärka sin position inom miljö så är värdskap för ett möte inom exempelvis återvinning ett sätt att göra det på. När möten läggs i Eskilstuna kan fler närvara och möten är därför ett sätt att öka kunskap och kompetens bland personal, både i det offentliga och i näringslivet.

I Sverige finns ca 700 nationellt roterande kongresser. Av dessa roterar ca 570 varje år¹. De senaste åren har Eskilstuna haft 6-8 av dessa kongresser per år vilket utgör cirka 1 % av den totala kongressmarknaden. Eskilstuna har en stor potential att öka sin marknadsandel. Eventuella marknadsandelar blir ännu större om den internationella marknaden inkluderas. Men för att Eskilstuna ska kunna positionera sig på marknaden krävs faciliteter som tillfredsställer köparnas behov vilket saknas idag.

1.4 Behovet

En jämförelse med andra jämförbara städer i Sverige visar att Eskilstuna är den enda staden som inte har en konferensanläggning med hög kapacitet. Det innebär svårigheter för lokala aktörer att ha större konferenser på hemmaplan och Eskilstuna har en förhållandevis låg andel av de kongresser som arrangeras i Sverige.

Ett led i arbetet med att omvandla Eskilstuna från traditionell industristad till modern kunskapsstad kan gå genom möten och kultur. Det kan bidra till de

¹ Detta framgår av Swedish Network Of Convention Bureaus databas där Eskilstuna är medlem. Observera att företagskonferenser, events eller mässor inte registreras i databasen. Någon säker statistik över Sveriges alla företagskonferenser finns inte i dagsläget. Företagskonferenser är också konjunkturkänsliga vilket gör att säker statistik är svår att få.

strategiska målen attraktiv stad, höjd utbildningsnivå, fler jobb och social uthållighet.

I en växande stad är det viktigt att se till de växande behov som kommunens kvinnor och män, flickor och pojkar har och hur de förändras över tid. Det som är aktuellt idag kan se annorlunda ut om tre år. Kommunens verksamheter behöver fånga upp invånarnas behov och möta ett föränderligt och kulturellt heterogent samhälle. Därför är det viktigt att nya investeringar i infrastruktur är flexibla och understödjer ett diversifierat användande.

1.5 Förstudien

Denna förstudie har genomförts av näringsliv och kommun tillsammans. En gemensam styrgrupp har funnits med följande representanter:

Mia Forslöf, Eventool, sammankallande

Anna Stangvik, Akelius Fastigheter

Eric Johansson, Sundbyholms Slott

Göran Pettersson, Vilsta Sporthotell

Kerstin Jansson, Energimyndigheten

Anton Varnäs, Tuna Fastigheter

Joacim Scott, SEB

J-O Malmqvist, Sparbanken Rekarne

Eva Norberg, KLK

Niklas Edmark, KLK

Eva Königsson, KFF,

Mats Hällnäs, SBF

Emelie Gard, DEAB

Martin Roos, DEAB.

Ett gemensamt arbete har bedrivits i fem arbetsgrupper: Effektanalys, inriktning kulturhus, synergieffekter, finansiering samt lokaliseringsutredning.

En intern styrgrupp inom kommunen har arbetat med beslutsunderlaget till kommunfullmäktige, med följande personer:

Eva Norberg, kommunikationsdirektör, KLK – samordnare

Niklas Edmark, näringslivsdirektör, KLK

Martin Roos, VD, DEAB

Emelie Gard, projektledare Eskilstuna Convention Bureau

Kristina Birath, miljö- och samhällsbyggnadsdirektör, KLK

Monica Hed Johansson, enhetschef Fastighets- och exploateringskontoret

Marianne Hagman, förvaltningschef Stadsbyggnadsförvaltningen

Mats Hällnäs, utvecklingschef, Stadsbyggnadsförvaltningen

Eva Königsson, förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen

Fredrik Elf, VD Kommunfastigheter

2. Kongresshall och kulturhus

2.1 Kravspecifikation för kongresshall

DeNeF har tagit fram en kravspecifikation för hur en kongresshall bör utformas i Eskilstuna. I kravspecifikationen betonas att det är viktigt att en kongresshall är en mötesplats för alla och fungerar som ett levande vardagsrum för både invånare och besökare. Lokalerna behöver vara välkomnande och funktionella. Det ska kännas luftigt, ljus och trevligt. Det är viktigt med bra flöden för att undvika köbildningar och känsla av trängsel. Lokalen ska vara lika funktionell och trivsamt oavsett om det är 250, 500 eller 1000 personer i huset.

Det kommer krävas en yta på minst 6 000-8 000 kvadrat för att vara konkurrenskraftig på kongress- och mötesmarknaden i förhållande till andra städer. En kongresshall behöver inrymma:

- Välkomnande entré med reception
- Garderob inkl. bagageutrymmen
- Toaletter
- Plenumlokal för 1 000 personer som bör vara delbar i minst två delar
- Konferenslokaler i flera olika storlekar, delbara flexibla öppningsbara ytor
- Utställar- och mingelytor (exkl. måltidsyta)
- Måltidsyta
- Loger
- Lagerytor bakom scen
- Hiss direkt från godsmottagning (tänk bilar på scenen)
- Barer
- Tillagnings- och beredningskök
- Förrådsutrymme godsmottagning/lager
- Övrig biyta och allmänt förrådsutrymme

En offentlig byggnad av denna storlek ska vara lätt att ta sig till för alla. Ingen ska känna att de inte kan vara i byggnaden utan Eskilstunaborna ska känna sig välkomna in. Ett kongress- och kulturhus i Eskilstuna ska andas klimatsmarta och energieffektiva lösningar.

En förutsättning för en kongresshall är att det även byggs ytterligare ett hotell i Eskilstuna.

2.2 Inriktning och omfattning kulturhus

Till skillnad från idrotten lockar kulturen fler kvinnor än män, fler flickor än pojkar. Det framkommer i Myndigheten för kulturanalys studier om kulturvanor.

- Kvinnor är i högre utsträckning delaktiga i kulturlivet jämfört med män.
- Yngre är mer aktiva i kulturlivet än äldre
- Ju högre utbildning, desto mer kulturaktiv
- Social härkomst, uppnådd klass och inkomst påverkar i vilken utsträckning människor deltar i kulturlivet

- Högre kulturdeltagande i städer
- Kulturvanorna kan utifrån deras inbördes samband delas upp i fyra övergripande grupper av kulturvanor: traditionell kultur, kulturmiljö, eget utövande och bred populärkultur

Föräldrarnas utbildningsnivå har en genomgående påverkan på flickors och pojkars kultur- och fritidsaktiviteter, där de med föräldrar med eftergymnasial utbildning är mer aktiva eller lika aktiva som de med föräldrar med förgymnasial/ gymnasial utbildning. Skillnaderna är som störst för besök på museum och konstutställning, spela musikinstrument, spela roll-/brädspel och deltagande i musik-/kulturskola.

En satsning på ett kulturhus måste ske med beaktande av ovanstående. Eskilstuna har ett lågt kulturindex och ett av målen i kulturpolitiken är att fler ska ta del av kulturaktiviteter. I Eskilstuna är det särskilt flickor med utomnordisk bakgrund som inte tar del av fritidsaktiviteter. Ett kulturhus behöver koppla samman de aktiviteter som idag bedrivs i olika delar av Eskilstuna och bygger vidare på aktiviteter som exempelvis ”kulturen där jag bor”.

I en rapport från Luleå tekniska universitet beskrivs effekterna av Kulturens hus i Luleå. Förutom upplevd nytta hos besökarna anses kulturens hus också skapat ekonomiska och sociala brukar- och samhällsvärden genom

- Nya arbetstillfällen
- Attitydförändringar – kommunmedborgare har ett ökat kulturintresse
- Nya kulturella aktiviteter som uppkommit
- Utveckling av organisationer och företag tillhörande besöksnäringen och turism
- Husets placering och arkitektoniska utformning skapar en attraktionskraft i termer av tillgänglighet, trygghet bekvämlighet och skönhet samt att huset är öppet för alla

Flera av kultur- och fritidsnämndens kulturverksamheter är centralt placerade med flera institutioner som stadsbibliotek, stadsmuseum och konstmuseum för att nämna några. Men kulturverksamheterna finns också på många andra platser där människorna finns – musikskolan, mötesplatser med programverksamhet och ungdomsverksamheten.

Kultur- och fritidsnämnden genomförde en workshop i december 2017 för att ringa in vilka behov och verksamheter som har kopplingar till ett kulturhus. Nämnden utgick från befintliga verksamheter inom sitt ansvarsområde.

Utifrån workshopen kom nämnden fram till att ett framtida kulturhus bör fungera som ett mini- och multiinstitutionellt Open space – det vill säga kunna ha ett eget starkt innehåll och verka tillsammans med flera aktörer. Det bör ske utan att för den skull flytta nuvarande kulturinstitutioner, de kan snarare komplettera genom att gå in och ut med programverksamhet i ett kulturhus. Om en djupare analys visar att verksamheter kan flyttas ska det inte påverka kulturverksamheterna inom nämndens ansvarsområde på ett negativt sätt, vare sig ekonomiskt eller

innehållsmässigt. Det är också viktigt med funktionalitet i ett nytt kulturhus utifrån att innehåll och behov växlar snabbt i takt med att samhället förändras.

Nämnden lyfter framför allt fram behovet av att samordna musikverksamheter. Inom nämndens ansvarsområde finns Musikskolan (ligger i linje med pågående förstudie om en utveckling av Musikskolan till en kulturskola), konserthallen samt Balsta musikslott. Stadsbiblioteket kan endast bli aktuellt för flytt till ett kulturhus om det är ett centralt placerat kongress- och kulturhus. Totalt omfattar dessa verksamheter en kvadratmeteryta på 10.890 kvm och en hyra på 10,2 miljoner kr årligen. Det är i första hand dessa verksamheter som bör utredas vidare för ett kulturhus.

Nämnden ser även att det är viktigt att fånga synpunkter som olika föreningar och andra aktörer fört fram om dansens behov av lokaler. Vidare identifierades andra behov inom scenkonstens område med exempelvis replokaler och black box för teater, dans, musik.

Ytterligare behov behöver även utredas inom de kreativa och kulturella näringarna.

Medborgardialog

Under mässan Eskilstuna inspirerar 2017 fick besökare möjlighet att lämna sina idéer kring vad ett kulturhus skulle kunna innehålla. Det lämnades in cirka 500 förslag. De handlade både om att uppleva kultur men också om att ha möjlighet till eget skapande. Dans, musik och konserter dominerar och återkommer i olika varianter bland förslagen. Verkstäder för eget skapande efterfrågades också.

I den fortsatta processen är det av största vikt att jobba vidare i nära samverkan med föreningsliv, studieförbund samt de kulturella och kreativa näringarna liksom med medborgardialog för att ta reda på vad invånare och lokala kulturaktörer har för åsikter kring behov av och innehåll i ett framtida kulturhus. Syftet är att skapa delaktighet och ge möjlighet till inflytande, för att i nästa fas kunna utforma en vision om ett kulturhus som står stadigt på en grund utformad av invånarna genom en demokratisk process.

2.3 Synergieffekter

Ett sammanhållet kongress- och kulturhus behöver utformas multifunktionellt och flexibelt. Det kan medföra ett flertal synergieffekter, främst utifrån samnyttjande av lokaler. Byggs en anläggning med en stor sal för cirka 1000 personer kan denna användas för konserter, teater och som plenum vid kongresser eller andra typer av möten. Det skulle göra att beläggningen av lokalen blir bättre och att lokalen slipper stå tom stora delar av tiden. Detta gäller även andra typer av lokaler i byggnaden. Ju mer flexibla och öppningsbara ytorna görs desto fler användningsområden och möjligt samutnyttjande. Även andra ytor såsom foajé, garderob, toaletter, loger, blackbox med mera är också den typ av ytor som kan samutnyttjas. En arbetsgrupp har tittat på flera scenarier med olika verksamheter i ett kongress- och kulturhus. Utifrån scenarierna hamnar beräkningarna på ett spann mellan 6000-16000 kvadratmeter i bruttoarea (BTA).

I Skellefteås kulturhus är utgångspunkten att ha ett flexibelt lokalutnyttjande och de använder sig av en modell som kallas 70/130 principen. Genom ett flexibelt lokalutnyttjande och nära samspel mellan husets olika verksamheter kan de under perioder låna ut lokaler någon vecka mot att de andra veckor får väsentligt mycket mer ytor att arbeta på. Principen innebär att verksamheterna får 70% av sina lokalbehov tillgodosedda, men att lokalytan vid behov kan utökas till 130% av verksamhetens ordinarie behov.

De betonar vikten av att bygga funktionellt och flexibelt, med rum som enkelt kan ställas om och användas till olika ändamål och till och med parallellt. Detta medför att husets yteffektivitet förbättras jämfört med om kongressen eller kulturen ensamt skulle behöva bära samtliga driftskostnader.

Att bygga och samlokalisera en kongresshall med ett kulturhus medför också synergieffekter genom att det skapas aktivitet. Om kulturhuset fylls med kulturverksamheter som lockar dagliga besökare bidrar det till liv och rörelse i och omkring byggnaden. Beroende av byggnadens placering, ytor och resurser i kombination med vilka kulturverksamheter som kan inrymmas finns det många olika alternativ och potentiella synergieffekter. Utifrån de befintliga kulturverksamheter under kultur- och fritidsnämnden som bör utredas vidare i ett kulturhus, bör det även i nästa fas analyseras vilka eventuella synergieffekter en samlokalisering av kongresshall och kulturhus kan medföra.

2.4 Effekter av tomställda lokaler

Eventuella verksamhetsflyttar kan ge nya möjligheter för andra verksamheter att nyttja de lokaler som frigörs. En fortsatt utredning bör belysa vilka lokaler som är lämpliga för annan verksamhet, om lokalerna är allt för verksamhetsspecifika eller om lokalerna kan byggas om till exempelvis bostäder eller användas för andra ändamål.

En utredning runt eventuella verksamhetsflyttar behöver också belysa hyreskostnader med drift-, underhållsplaner och framtida investeringsbehov i befintliga lokaler. Dessa kostnader kan sedan användas för att jämföra med nya lokalkostnader i ett nybyggt kulturhus för att synliggöra eventuella vinster.

3. Lokaliseringsutredning och volymstudier

Stadsbyggnadsförvaltningen har genomfört en inledande lokaliseringstudie för ett kongress- och kulturhus. En kongress- och kulturbyggnad är en fysisk manifestation av vart Eskilstuna vill befinna sig i framtiden och ska vara resultatet av en process som analyserat och för fram kärnan av de bästa tankearbetena och behoven. Byggnaden ska representera det som kommit fram ur processen men även vara tålig in i framtidens processer och tankearbeten, byggnaden ska tåla förändring över tid.

Den arbetsgrupp som ska jobba fram kriterierna för en byggnad ska vara bred (mångkulturell, kunskapsöverskridande, jämställd) och specialiserad (vetenskap,

evidens och samla specialister inom flera kunskapsfält). Detta för att hitta fram till de mest lämpliga kriterier utifrån vilka byggnaden ska växa fram.

3.1 Byggnadens storlek, innehåll och placering

I lokaliseringsutredningen har utgångspunkten varit att det behövs en yta på 12 000 kvm bruttoarea (BTA) vilket möjliggör för både kongress- och kulturverksamhet. Detta ger en byggnadsvolym som i nuläget måste analyseras ytterligare innan den kan anses vara hanterbar i de centrala delarna av staden med hänsyn till riksintressemiljön, kvartersstruktur samt annan omgivande miljö och infrastruktur.

Om kongress- och kulturhuset ska kompletteras med en hotelldel i samma byggnad eller i närheten behövs ytterligare ca 6000-7000 kvm vilket ger ca 18-19 000 kvm BTA fördelat på ett ospecificerat antal våningar. Om ambitionen är att placera hotellet i en hög byggnad ger det ytterligare utmaningar gällande riksintresse och kan begränsa antal centrala platser för den nya byggnaden. Det kan finnas samordningsfördelar och synergieffekter med ännu en verksamhet i byggnaden förutsatt att placering tillåter detta.

Ett krav på en kongresshall är att den ska placeras på gångavstånd från centralstationen. Lokaliseringsutredningen har i ett första skede studerat alla tänkbara fastigheter för ett kongress- och kulturhus på 10 minuters gångavstånd och lokaliserade ett 15-tal fastigheter. Kommunen har behov av att bygga förskolor, skolor och äldreboenden, och dessa behov ska ställas mot behovet av kongress- och kulturhus. Efter analys har lokaliseringsutredningen fokuserat på centrum, Nyfors, Väster och Munktelstaden.

En placering i centrumkärnan är en utmaning, inte minst om ett hotell ska byggas i anslutning till kongresshallen. För att få en uppfattning om volymen har en modell av det planerade kulturhuset i Skellefteå placerats i olika delar av Eskilstuna; i centrum, Nyfors och på Väster.

3.2 Visuellt och själsligt signalvärde

En byggnad i staden kan beroende på placering upplevas självständigt eller vara en integrerad del av stadens struktur. En självständig, fristående byggnad kan upplevas från flera håll och tydligt synas som symbol och vara en attraktion i staden. Förslag på lämplig placering av byggnaden behöver utredas vidare. Vid val av plats måste det finnas medvetenhet för vad som väljs men samtidigt vad som väljs bort då det är en stor konkurrens om särskilt centrala markytor.

En byggnads signalvärde är stort och viktigt för en stad med ambitioner att växa fysiskt, kunskapsmässigt och kulturellt. Beroende på vart byggnaden placeras ger signalvärdet olika påverkan på staden och möjligheten att uppleva värdet av byggnaden.

Signalvärdet skulle kunna delas upp i fysisk och psykologisk upplevelse. Det *fysiska/visuella* värdet är den direkta kontakten med våra fem sinnen – syn, hörsel, smak, känsel och doft. Den *psykologiska upplevelsen* är den fördjupade känslan och minnet av byggnaden, något man bär med sig vart man än är.

3.2.1 Byggnaden i staden

Byggnadens entréer, planlösning och interna logistik samverkar med omgivande stadsrum och befintliga och potentiella flöden (gång, cykel, kollektivtrafik, bil). Entréplanet kan i princip vara allmän platsmark likt Operan i Oslo av Snöhetta eller Malmö Live. Materialen ”inomtomhus” kan vara torgets material men en aningen mer ombonat.

3.2.2 Arkitektur

Byggnadens utformning samspelar med sin omgivning samtidigt som den tillför nya värden av hög arkitektonisk kvalitet och är en kulturbärare i sig. Med detta menas att arkitektur är ett ämne mellan konst och vetenskap som behöver lyftas fram och synliggöras.

3.3 Kopplande funktion mellan olika delar av staden

Beroende på vart byggnaden placeras kan den i olika grad binda samman stadsdelar eller kvarter. Byggnaden bör förstärka stråk som finns utpekade eller som kan behöva förstärkas. Byggnaden kan även användas för att skapa nya platser eller förstärka befintliga platser. En kulturbyggnad kommer bli stöd för de offentliga rörelserna och livet i Eskilstuna.

Byggnaden behöver inte innehålla alla funktioner men samverkan ska vara stark med andra institutioner och vara nära en god och smidig tillgång till stödjande funktioner som hotell, handel, restauranger, stadsrekreation, etc.

3.4 Arkitekturtävling

Arkitekturens verktyg och metoder har, om rätt förutsättningar ges förmågan att skapa en tålig och hållbar arkitektur in i framtiden. För att nå fram till en sådan kvalitativ byggnad behövs arkitekturkunskap utöver det vanliga. Ett sätt att hitta de bästa arkitekturidéerna är att utlysa en arkitekttävling utifrån arbetsgruppens tankearbete och kriterier.

3.5 Miljöprofil

Eskilstuna har i byggnation av bad och arena ställt höga krav på miljöstandard. Både arena och bad har certifierats med miljöbyggnad guld, och det har i sig blivit en reseanledning till Eskilstuna. Ett kongress- och kulturhus bör hålla en hög miljöstandard, med synliga lösningar kring energi, vatten och återvinning.

4. Finansiering

En arbetsgrupp har jämfört av finansiering, ägandeskap och drift av andra kongress- och kulturhus i Skellefteå, Malmö, Karlstad och Helsingborg ger följande bild av drift och investering:

	SKELLEFTEÅ	MALMÖ	HELSINGBORG	KARLSTAD
Investering Kulturhus	490	1300*	0	0
Investering Hotell/Kongress	300	900	1500***	420*****
I drift	2019	2015	2020	2011
Driftkostnad/år	60-65	174	n/a	46
Intäkter/år	61	57	n/a	40
Resultat	minus 1 milj till plus 4	0,2**	n/a	-6
Markägare	Skellefteå Kommun	Malmö Stad	Helsingborgs kommun	Storebrand
Byggherre Kulturhus	Skellefteå Kommun	Malmö Stad	n/a	n/a
Byggherre Hotell/Kongress	Hilding Holmquist	Skanska	Midroc	Sture Emanuelsson
Ägare Kulturhus	Fastighets Polaris AB	Malmö Stadshus AB	n/a	n/a
Ägare Hotell/Kongress	Hilding Holmquist	AFA Fastigheter	Midroc	Storebrand
Drift	Kristofer Lundström	Clarion Hotel	Clarion Hotel	Visit Karlstad AB
Max Kap Kongress	1200	1500	1300	1620
Yta Kongress	n/a	n/a	24 000****	18 000*****
Yta Kulturhus	12000	n/a	0	n/a

*Inkl Parkering ***Inkl Parkering/Bostäder ****Inkl Kontor 6000m2

Koncernbidrag 115 ** Inkl hotell

I utredning inför kulturhuset i Skellefteå gjordes en jämförande studie av samtliga svenska kulturhus byggda mellan 2000-2014. Den visade en genomsnittlig kostnad på 29 000 kr/m².

Slutsatsen är att varje stad har hittat sin egen lösning avseende ägarskap, finansiering samt drift.

Inriktningen i Eskilstuna är att näringslivet ska vara drivande i frågan. Utgångspunkten är att kongresshall och hotell helt ska finansieras och drivas av en eller flera näringslivsaktörer. Kommunens intressen består i att hyra lokaler eller att äga delar av fastigheten för kulturändamål. En förutsättning är att det går att samnyttja lokaler, exempelvis genom 70/130-principen som tillämpas i Skellefteå. Det innebär att investeringskostnaderna helt eller till stor del ligger på näringslivsaktör.

Hur ett kongress- och kulturhus i Eskilstuna kan finansieras beror på många olika faktorer till exempel:

- Om byggnaden ligger på kommunal eller privat mark
- Om kommunen kommer äga eller hyra kulturhusdelen
- Hur avtalet ser ut kring samnyttjande av husets olika delar
- Om det tillkommer ett hotell integrerat i huset eller på en annan plats i närheten
- Om det finns möjlighet att paketera med andra byggrätter i samma paket
- De krav som ställs på byggnationen t.ex. arkitektoniskt, miljökrav och husets prestanda påverkar.

Detta behöver belysas i en fortsatt utredning.

5. Effekter av Kongress- och kulturhus för Eskilstuna

Analysen av eventuella effekter har genomförts av WSP på uppdrag av DEAB. De har använt ett regionalt analys- och prognosystem (Raps-modellen) för att beräkna effekter. Det är ett verktyg för att göra olika prognoser och analyser av bland annat befolkning, arbetsmarknad och ekonomi för kommuner, delregioner eller län. Raps-modellen bygger i grunden på s.k. input-outputtabeller som beskriver varuflöden mellan alla olika sektorer i ekonomin. Detta gör att man på ett detaljerat sätt kan analysera hur förändringar i en bransch påverkar andra branscher.

För att nå full effekt på mötesverksamheten i ett kultur- och kongresshus krävs det samtidigt nya hotellrum i centrala Eskilstuna. Utan etablering av ett nytt hotell minskar antalet deltagare som övernattar i Eskilstuna, vilket skulle påverka såväl hotellbranschen som handel, restaurang och andra servicenäringar. WSP:s analys av effekterna förutsätter därför att ett nytt hotell etableras, men har inte tagit med samhällsekonomiska effekter av ett nytt hotell i beräkningarna nedan.

5.1 Samhällsekonomiska effekter

Från det år som ett kongress- och kulturhus byggs och under en tioårsperiod framåt skulle anläggningen bidra med totalt 340 mkr till regionens bruttoregionalprodukt (BRP).² Då har WSP tagit hänsyn till både byggtid och drift de första åren. 247 mkr är en direkt effekt av anläggningen och 93 mkr är indirekt effekt. WSP räknar med att majoriteten av effekten uppstår i Eskilstuna kommun i och med lokaliseringen av kongress- och kulturhuset.

5.1.1 Sysselsättningseffekter

Totalt beräknas investeringen generera 760 årsarbetskraftstillfällen över en tioårsperiod med start från det år som anläggningen börjar byggas. 650 av dessa årsarbetskraftstillfällen beräknas uppstå som direkt effekt till följd av investeringen och det ökade antalet besökare som kommer av en kongresshall.

Ytterligare 110 sysselsättningstillfällen skapas som en indirekt effekt. Det innebär att för varje jobb som skapas direkt av investeringen tillkommer ytterligare 0,2 jobb som en följd effekt.

5.1.2 Skatteeffekter

Av de 760 årsarbetskraftstillfällen under en tioårsperiod tillfaller 680 av dessa personer som är bosatta i FA-region Eskilstuna.³ Eskilstunas FA-region omfattar Flen, Vingåker och Katrineholm.

Raps beräknar vilka skatteinkomster genom kommunalskatten dessa 680 årsarbetskrafter genererar och de kommunala skatteintäkterna beräknas öka med drygt 60 Mkr i FA-regionen under perioden. Huvuddelen av dessa tillfaller Eskilstuna kommun.

² BRP = värdet av all produktion av varor och tjänster i en region

³ Funktionella analysregioner. En FA-region är en grupp av kommuner som på sikt kan antas vara självförsörjande vad gäller arbetstillfällen och arbetskraft.

5.1.3 Turistekonomiska Effekter

En viss turistekonomisk effekt sker under själva byggtiden, t.ex. av byggarbetare som själva inte bor i Eskilstuna men bor och verkar i staden under byggtiden. Den största turistekonomiska effekten kommer dock först när anläggningen är i drift.

WSP har räknat på att kongresshallen kommer att generera cirka 13 000 gästnätter per år vilket skulle generera en turistekonomisk omsättning på ca 38,5 mkr per år. De har också räknat på cirka 16 000 daggäster per år som skulle generera en turistekonomisk omsättning på 6,3 mkr per år. Det kan tilläggas att dessa siffror är ganska försiktiga. Skellefteå räknar med att deras kulturhus på sikt ska generera cirka 200 miljoner per år.

WSP har inte räknat in ett nytt hotell i de samhällsekonomiska beräkningarna. Skulle satsningen på ett kongress- och kulturhus även kompletteras med att ett hotell byggs skulle ytterligare arbetstillfällen och skatteintäkter tillkomma.

Det ska dock tas i beaktning att ett nytt hotell och kongresshall tar marknadsandelar från den befintliga marknaden i Eskilstuna, men kvarhållen konsumtion bör väga upp detta.

5.1.4 Sammanfattning av effekter

- Totalt 760 årsarbetskraftstillfällen till FA-region Eskilstuna över perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- 340 miljoner kronor till FA-region Eskilstunas BRP över perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Ökade skatteintäkter med drygt 60 Mkr i regionen FA-region Eskilstuna under perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Drygt 40 miljoner kronor per år i turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun år 2024-2029. År 2022 och 2023 är effekten 30 respektive 15 procent lägre.
- Viss turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun under byggtiden 2020-2021.

5.2 Effekter för staden

Attraktiv stad

Städer konkurrerar med varandra om människor och kapital. Ett viktigt konkurrensmedel är stadens attraktivitet. Föreställningarna om vad som gör en plats attraktiv och varför människor vistas där är sannolikt lika många som människorna som brukar platsen. Därigenom är det oerhört svårt att göra en generell definition av faktorer som definierar en attraktiv plats. Etablering av ett

kultur- och kongresshus i Eskilstuna kan dock bidra till känslan av att Eskilstuna är en stad som utvecklas vilket i sin tur kan bidra till en ökad stolthet bland invånarna.

Eskilstuna är en relativt okänd stad bland svenskar. Eskilstuna kopplas främst till Parken Zoo, GUIF och rockgruppen Kent. Ord som industristad och arbetarkommun associeras och ofta till Eskilstuna. Ett kultur- och kongresshus kan bidra till kännedomen om Eskilstunas kvaliteter och breddas till att även omfatta ord som mötesstad, kulturstad, destination, kunskapsstad med mera.

Utveckling av centrum

För Eskilstunas stadskärna skulle en satsning betyda ett ökat kundunderlag då dagbefolkningen skulle öka. Men det förutsätter en central plats så att besökare passerar genom centrum. Enligt WSP:s analys skulle hotellen vara de största vinnarna men även restauranger och shopping skulle gynnas. Eventuella miljöeffekter och trängsel kan dock uppstå om stor del av besökarna kommer med bil.

5.3 Kulturen som motor och kulturturism

Eskilstunas varumärkesplattform pekar på ett antal utmaningar som måste antas för att skapa en mer känd och attraktiv stad. En av utmaningarna är att konsumtionen av kultur är relativt svag och kulturutbudet behöver moderniseras och göras mer känt för att Eskilstuna ska ta steg i riktning mot att bli en kulturstad. Eskilstuna har också ett lågt kulturindex. Ett rikt och spännande kulturliv är en viktig faktor för att stärka en stads attraktivitet. Ett kulturhus bidrar till större möjligheter för ett större utbud som kan locka fler skapande individer till Eskilstuna som i sin tur bidrar till större kreativitet och ökar stadens attraktivitet.

Ett flertal tänkbara positiva effekter av ett kulturhus framkom under de intervjuer som genomfördes under WSP:s utredning. Några exempel:

- Ett starkt kulturliv är något som kan öka invånarnas stolthet över sin stad
- Ett kulturhus kan fylla en viktig roll i stadens kulturutveckling men också för integration och åldersöverstigande möten
- Ett kulturhus kan ge staden bättre och mer flexibla lokaler som passar kulturen bättre
- Ett större utbud ger fler Eskilstunabor möjligheter att konsumera kultur på hemmaplan
- Kommunen kan via ett kulturhus visa att de satsar och tar kulturen på allvar
- Lokalutbudet som idag finns för kulturella verksamheter i Eskilstuna anses inte fylla de funktioner som önskas. Den vanligaste reflektionen är att lokalerna inte är anpassade efter dagens moderna verksamheter
- Ett nytt kulturhus skulle innebära att Eskilstuna får mer moderna lokaler för kulturevenemang

WSP har i sin utredning inte belyst effekter i form av kulturturism. Svensk scenkonst har i en studie jämfört kulturturism med annan turism. De betonar värdet

av regional turism vid evenemang. Det menar även att kulturturisten lägger mer pengar på sitt besök. Vidare pekar de på att kulturturism står sig bra i ekonomisk nedgång. Ytterligare ett perspektiv som de lyfter i sin studie är kulturens värde för folkhälsa, intellektuell utveckling och bildning.

HUI Research har i en analys undersökt monetära och katalytiska effekter av Uppsala Konsert och Kongress (UKK). Under perioden 2007-2010 omsatte UKK totalt 270 mkr (171 årsverken). Av dessa kom 85 mkr, 31%, av konserter/föreställningar. Den kvarhållna köpkraften under samma period som kommer av kulturen motsvarar 85 mkr. De menar i samma studie att kulturen har skapat attraktivitet, att det har gett en ökat fokus på turism- och besöksnäringen och utvecklat Uppsala som evenemangsstad. Studien pekar även på positiv utveckling av restauranger och caféer runt Vaksala torg och indikerar även en centrumförskjutning och centrumutvidgning. Andelen Uppsalabor som frekvent konsumerar kultur ökade med 29% under perioden 2008-2010. En medieanalys av UKK 2009 visade på artiklar till ett värde av 26,6 mkr.

HUI Research har även analyserat Karlstad CCC:s betydelse för besöksnäringen i Karlstad. Omsättningen avseende konserter/teater omfattar 9 mkr av den totala omsättningen på 33 mkr vilket motsvarar 27 % av omsättningen under 2012. Antalet besökare till konserter och teater uppgick till 27.960 personer, vilket motsvarar 40 % av totala antalet besökare. Den kvarhållna köpkraften värderades totalt till 4,5 mkr under 2012 och antalet årsverken till 20.

De katalytiska effekterna i studien visade på

- Ett ökat kultur- och nöjesutbud
- Ökad beläggningsgrad på hotellen och en hotellexpansion
- Positiv utveckling för restauranger och handel i Karlstad
- CCC bidrar till en positiv bild av Karlstad
- CCC bidrar till att göra Karlstad till en attraktiv destination för besökare och invånare
- CCC bidrar till en ökad samverkan mellan befintliga aktörer
- CCC bidrar till en stärkt framtidstro och hela regionens tillväxt

I avsnitt två finns även en sammanställning av effekter av Kulturens hus i Luleå.

6. Krav på fortsatt arbete

För att komma framåt i arbetet behöver en fördjupad förstudie genomföras.

När det gäller kongresshallen behöver intresse hos investerare, byggherrar, fastighetsägare och operatörer kartläggas och kontakter knyts. I arbetet ingår att ytterligare titta på möjliga finansierings- och driftslösningar. Detta arbete föreslås bedrivas av kommunstyrelsen tillsammans med DEAB och intressenter inom näringslivet.

För fortsatt arbete med kulturhus behöver föreningar, kulturella och kreativa näringar och andra intressenter involveras. Vad vill boende och verksamma ha av ett kulturhus? Dessutom behöver en fördjupad behovskartläggning genomföras avseende kommunens egna kulturverksamheters behov. Arbetet föreslås utföras av kultur- och fritidsnämnden tillsammans med DEAB.

Utifrån detta arbete behöver lokaliseringsutredning fördjupas och volymstudier genomföras. Det görs i samverkan mellan kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, Kommunfastigheter, kultur- och fritidsnämnden samt DEAB.

En projektledare och en kommunikatör med placering på kommunstyrelsen föreslås på deltid få i uppdrag att samordna kommunens utredningsarbete. Det ska fortsatt ske i nära samarbete med nämnder, kommunala bolag och näringslivet. Kostnaden belastar kommunledningskontorets ram.

Projektet föreslås genomföras utifrån projektmodellen XLPM med styrgrupp och arbetsgrupp.

En fördjupad förstudie med förslag till genomförande ska vara klar senast under kvartal ett 2019. Detta förutsätter att det finns intresserade investerare och operatörer som kan driva arbetet vidare. Förstudien ska kunna användas som underlag för beslut om investering alternativt beslut om upphandling av lokaler för kulturhus.

Finns det inget intresse hos investerare och/eller operatörer föreslås utredningen om kongresshall läggas ned och arbetet med kulturhus behöver omprövas utifrån de nya förutsättningarna.

7. Referenser

Annordia: Marknadsstudie Kongressanläggning i Eskilstuna. Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening (DeNeF), 2015

Eskilstuna kommun: Förstudie Arena juni-december 2010 – Arbetsgruppens förslag till Kommunstyrelsen.

Eskilstuna kommun: Kulturpolitisk plan för Eskilstuna kommunkoncern 2016-2021

HUI Research: Karlstad CCC:s betydelse för besöksnäringen i Karlstad. 2013.

HUI Research: Monetära och katalytiska effekter av Uppsala Konsert & Kongress. 2011

Karlsson Martin, Zere Sofia: Monetära och katalytiska effekter av Uppsala Konsert & Kongress. Hui Research. 2011.

Olsson Camilla, Widmark Åsa: Karlstad CCC:S betydelse för besöksnäringen i Karlstad. HUI Research 2013.

Stenlund Laurell Kristina: Effekter av byggandet av Kulturens hus i Luleå. Luleå tekniska universitet. 2010

Myndigheten för Kulturanalys: Kulturvanor - Socioekonomiska analyser, Kulturfakta 2017:2

Myndigheten för Kulturanalys: Barns och ungas kulturaktiviteter, Kulturfakta 2017:5

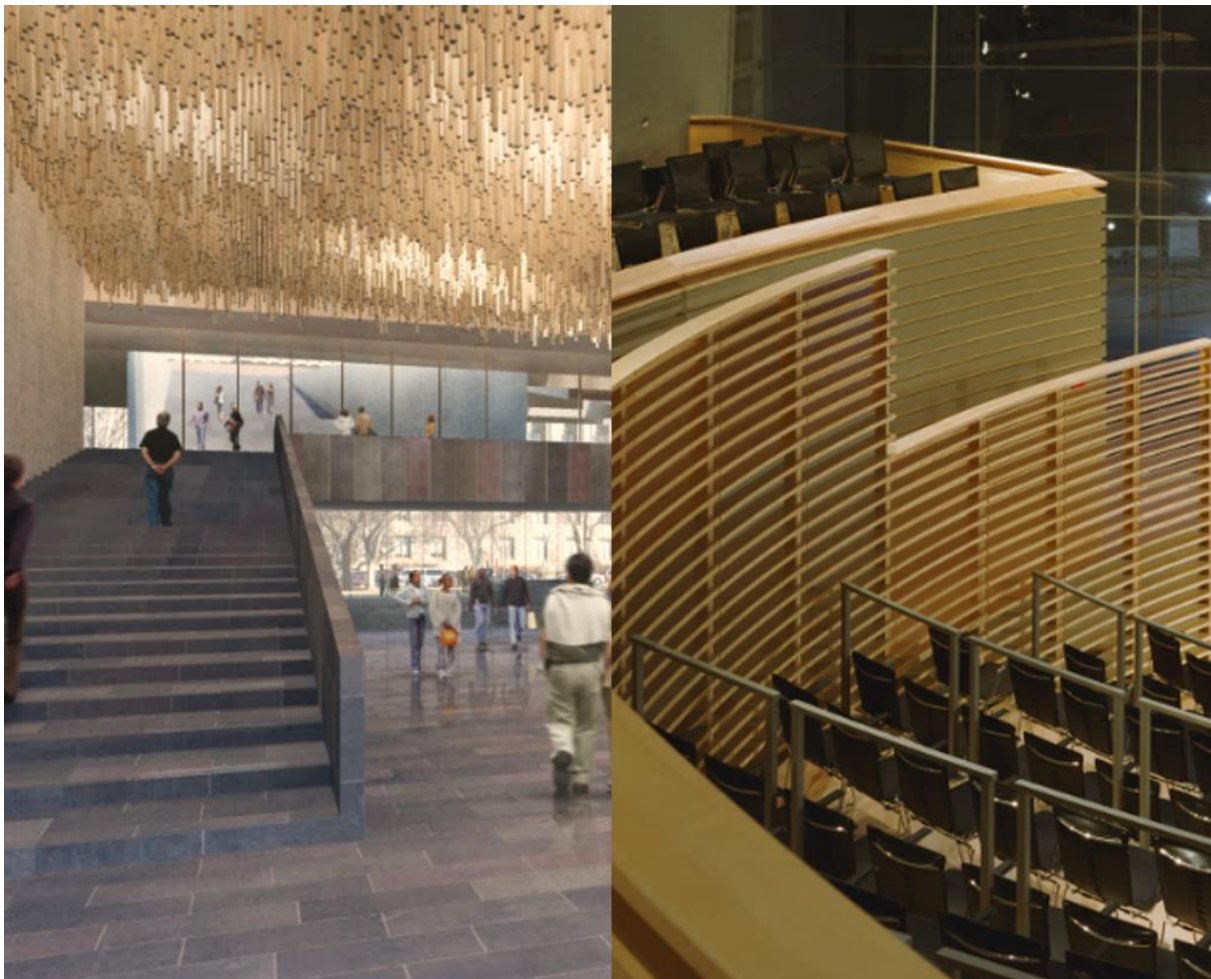
Skellefteå kommun: Kulturhus Skellefteå. Beslutsunderlag: Ett nytt kulturhus, 2015-05-08

Svensk Scenkonst: Kulturens värden och effekter. 2010.

WSP: Effekter av ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna. 2018.

EFFEKTER AV ETT KULTUR- OCH KONGRESSHUS I ESKILSTUNA

FEBRUARI 2018

EFFEKTER AV ETT KULTUR- OCH KONGRESSHUS I ESKILSTUNA

WSP Analys och Strategi har, på uppdrag av Destination Eskilstuna, Eskilstuna Kommun och DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening) genomfört en analys av vilka effekter ett kultur- och kongresshus i centrala Eskilstuna kan medföra.

Analysen har genomförts av Henrik Vestin (uppdragsledare), Jonas Börjesson och Oscar Paulsson.

Kontaktperson hos uppdragsgivaren har varit Emelie Gard, Destination Eskilstuna.

KUND: Destination Eskilstuna, Eskilstuna Kommun och DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening)

KONSULT

WSP Analys & Strategi

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wsp.com

SAMMANFATTNING

INLEDNING

Näringslivet i Eskilstuna har de senaste 2,5 - 3 åren arbetat för att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för att bygga och på marknadsmässiga villkor driva en kongresshall.

Hösten 2016 gjorde företaget Annordia, på uppdrag av DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening), en marknadsstudie¹ i syfte att utreda förutsättningarna för en ny kongressanläggning i centrala Eskilstuna. I marknadsstudien konstateras att kongressanläggning sannolikt inte kommer att kunna drivas på kommersiella grunder utan någon form av subventioner, till exempel samlokalisering med ett kulturhus.

I Annordias rapport konstateras vidare att en samhällsekonomisk bör göras för att fastställa vilken nytta en kongressanläggning kan medföra för Eskilstunas näringsliv, invånare med mera. Destination Eskilstuna, Eskilstuna Kommun och DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening) har därför gett WSP Analys och Strategi i uppdrag att genomföra en sådan analys.

SYFTE OCH MÅL

Syfte med föreliggande rapport är att:

1. Analysera om ett kultur- kongresshus i Eskilstuna kan bidra till turistekonomiska effekter, bidra till fler jobb och ge effekter för övriga näringslivet i Eskilstuna.
2. Belysa hur det påverkar Eskilstunas attraktivitet bland invånare och besökare
3. Redogöra för hur ett kulturhus kan ge effekter för utbudet av kultur och stadens attraktivitet.
4. Utifrån utpekade delområden redogöra för tänkbara positiva eller negativa effekter för centrala Eskilstunas utveckling.

Målet med effektanalysen är att få fram ett så bra beslutsunderlag att kommunfullmäktige kan besluta om en fortsatt inriktning för arbetet där viktiga vägval görs.

¹ Annordia (2016). Marknadsstudie, kongressanläggning i Eskilstuna.

EKONOMISKA EFFEKTER

Kultur- och kongresshuset genererar:

- Totalt 760 årsarbetskraftstillfällen till FA-region Eskilstuna över perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- 340 miljoner kronor till FA-region Eskilstunas BRP över perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Ökade skatteintäkter med drygt 60 Mkr i regionen FA-region Eskilstuna under perioden 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Drygt 40 miljoner kronor per år i turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun år 2024-2029. År 2022 och 2023 är effekten 30 respektive 15 procent lägre.
- Viss turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun under byggtiden 2020-2021.

ÖVRIGA EFFEKTER

De övriga effekterna för Eskilstuna kan sammanfattas i följande punkter:

- Ökad stolthet över staden.
- Ökad kännedom om Eskilstunas kvaliteter.
- Inflyttning av personer med nya kompetenser kan locka nya företag att etablera sig i Eskilstuna.
- Möjlighet för företag och organisationer att "flytta hem" vissa möten.
- Viss ökning av kulturutbudet.
- Ökat hotellutbud.
- Fler gästnätter och ökad omsättning i hotellbranschen.
- Små turistekonomiska effekter för detaljhandel och restaurang centrum.
- Valet av i vilket av de fyra områdena kultur- och kongresshuset lokaliserats har begränsad betydelse för centrala Eskilstunas attraktivitet

SLUTSATSER

Slutsatser

Slutsatserna från utredningen visar att Ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna:

- Skapar arbetstillfällen, ger ökade skatteintäkter och bidrar till bruttoregionprodukten.
- Ökar omsättningen inom besöksnäringen.
- Ökar Eskilstunas attraktivitet bland boende, arbetande och besökare.
- Ökar invånarnas stolthet över staden.
- Ökar kännedomen om Eskilstunas kvaliteter.
- Kan locka fler människor med högre utbildningsnivå att bosätta sig i Eskilstuna, vilket kan stimulera näringslivet.
- Är positivt för centrala Eskilstunas attraktivitet och utveckling.
- Valet av område för lokalisering av kultur- och kongresshus har mycket begränsad betydelse för centrala Eskilstuna.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	3
SYFTE OCH MÅL	3
EKONOMISKA EFFEKTER	4
ÖVRIGA EFFEKTER	4
SLUTSATSER	5
INLEDNING	7
BAKGRUND	7
SYFTE OCH MÅL MED PROJEKTET	7
METOD	7
FÖRUTSÄTTNINGAR	8
AVGRÄNSNINGAR	8
EKONOMISKA EFFEKTER	9
INLEDNING	9
EFFEKTER PÅ SYSSELSÄTTNING	11
EFFEKTER PÅ BRP	12
SKATTEEFFEKTER	13
TURISTEKONOMISKA EFFEKTER	14
SAMMANFATTNING OCH KOMMENTARER	15
ÖVRIGA EFFEKTER	17
INLEDNING	17
ANALYS AV HUR ESKILSTUNAS ATTRAKTIVITET KAN PÅVERKAS	17
ANALYS AV HUR CENTRALA ESKILSTUNA KAN PÅVERKAS	21
SAMMANFATTNING AV ÖVRIGA EFFEKTER FÖR ESKILSTUNA	24
SLUTSATSER	25
BILAGA 1 – OM RAPSMODELLEN	26
BILAGA 2 – KÄLLOR	27
INTERVJUPERSONER	27

INLEDNING

BAKGRUND

Näringslivet i Eskilstuna har de senaste 2,5-3 åren arbetat för att undersöka möjligheterna och förutsättningarna för att bygga och på marknadsmässiga villkor driva en kongresshall.

Hösten år 2016 gjorde företaget Annordia, på uppdrag av DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening), en marknadsstudie² i syfte att utreda förutsättningarna för en ny kongressanläggning i centrala Eskilstuna. I marknadsstudien konstateras att en kongressanläggning sannolikt inte kommer att kunna drivas på kommersiella grunder utan någon form av subventioner, till exempel samlokalisering med ett kulturhus.

I Annordias rapport konstateras vidare att en samhällsekonomisk analys bör göras i syfte att fastställa vilken nytta en kongressanläggning kan medföra för Eskilstunas näringsliv och invånare. Destination Eskilstuna, Eskilstuna Kommun och DeNeF (Destination Eskilstuna Näringsliv Ekonomiska Förening) har därför gett WSP Analys och Strategi i uppdrag att genomföra en sådan analys.

SYFTE OCH MÅL MED PROJEKTET

Syftet med effektanalysen av ett kultur- och kongresshus är att:

1. Analysera om det kan bidra till turistekonomiska effekter, bidra till fler arbetstillfällen samt ge effekter för övriga näringslivet i Eskilstuna.
2. Belysa hur det påverkar Eskilstunas attraktivitet bland invånare och besökare.
3. Redogöra för hur ett kulturhus kan ge effekter för utbudet av kultur och stadens attraktivitet.
4. Utifrån utpekade delområden redogöra för tänkbara positiva eller negativa effekter för centrala Eskilstunas utveckling.

Målet med effektanalysen är att presentera ett så gediget beslutsunderlag att kommunfullmäktige kan besluta om en fortsatt inriktning för arbetet där viktiga vägval görs.

METOD

Ekonomiska effekter

Med hjälp av det regionala analys- och prognosystemet (rAps) beräknas de regionala och kommunala effekter som uppstår till följd av att en satsning på kongresshall/kulturhus genomförs i Eskilstuna kommun. rAps är ett väletablerat verktyg för att bland annat utföra effektstudier av olika satsningar eller investeringar. I grunden bygger rAps på så kallade input-outputtabeller, vilka beskriver varuflöden mellan olika sektorer i ekonomin.

² Annordia (2016). Marknadsstudie, kongressanläggning i Eskilstuna.

Med hjälp av rAps-modellen är det möjligt att modellera investeringen och de olika aktiviteter som följer av investeringen och därigenom beräkna vilka sysselsättningseffekter och BRP-effekter som beräknas falla ut. Med hjälp av sysselsättningstillskottet, som blir en effekt av satsningen på ett kultur- och kongresshus, är det möjligt att beräkna vilka ytterligare kommunala skatteintäkter som genereras inom FA-region Eskilstuna.

Övriga effekter

I detta avsnitt analyseras och beskrivs vilka effekter kongresshallen/kulturhuset får för stadens attraktivitet, det vill säga kännedomen om Eskilstuna, stoltheten över staden samt upplevelsen av Eskilstunas kvaliteter, vilken betydelse kulturen har för staden samt hur centrala Eskilstuna kan komma att påverkas.

Metoden i denna del är en litteraturoversikt samt intervjuer. De intervjuade personerna representerar näringslivet, offentlig verksamhet, kulturverksamhet samt hotellverksamhet. Syftet var att få en djupare förståelse för hur dessa intressenter ser på ett kultur- och kongresshus utifrån sina respektive perspektiv. Djupintervjuerna var av semistrukturerad karaktär vilket ger en kvalitativ grund samt att respondenten får möjligheten att uttrycka sig fritt. Respondenterna valdes ut i samråd med uppdragsgivaren och intervjusamtalen genomfördes per telefon.

FÖRUTSÄTTNINGAR

För att nå full effekt på mötesverksamheten i ett kultur- och kongresshus krävs det nya hotellrum i centrala Eskilstuna (inom 1 000 meter från kultur- och kongresshuset)³. Utan etablering av ett nytt hotell minskar antalet deltagare som övernattar i Eskilstuna, vilket skulle påverka såväl hotellbranschen som handel, restaurang och andra servicenäringar.

WSP:s analys av effekterna förutsätter därför att ett nytt hotell etableras.

AVGRÄNSNINGAR

Effektanalysen omfattar inte funktionskrav, stadsbyggnadsramar eller någon trafikutredning.

³ Annordia (2016). Marknadsstudie, kongressanläggning i Eskilstuna.

EKONOMISKA EFFEKTER

INLEDNING

WSP har analyserat vilka regionalekonomiska effekter en satsning och investering på ett kultur- och kongresshus kan ha på den regionala ekonomin. Analysen är genomförd med hjälp av modellverket rAps (regionalt Analys och prognosystem).

De effekter som är beräknade på sysselsättning, skatteintäkter och BRP gäller för FA-region Eskilstuna då rAps-modellen arbetar med funktionella arbetsmarknadsregioner som minsta enhet. FA-region Eskilstuna utgörs av kommunerna Eskilstuna, Flen, Vingåker och Katrineholm. Huvuddelen av de effekter som faller ut beräknas dock uppstå i Eskilstuna kommun eftersom det är där investeringen genomförs.

Antaganden kring investeringskostnaden för ett nybyggt kultur- och kongresshus baseras på storlek och produktionskostnad per kvadratmeter för liknande byggnationer. Antaganden kring antal besökare vid kongresser och dagkonferenser samt hur mycket besökare spenderar är baserade på liknande anläggningar och tidigare studier. Dessa antaganden har diskuterats och förankrats med uppdragsgivaren.

Följande är modellerat i rAps

Nedan listas de aktiviteter som lagts in och vars effekter på BRP och sysselsättning som beräknats med hjälp av rAps.

1. Investering i ett nytt kultur- och kongresshus

- Investeringskostnad på 300 miljoner kronor är beräknad utifrån 12 000 kvadratmeter och med en genomsnittlig byggkostnad på 25 000 kronor per kvadratmeter.
- Investeringarna är modellerade enligt följande:
 - År 2020: 150 miljoner kronor.
 - År 2021: 150 miljoner kronor.

2. Kongresser och möten med övernattnig

- Beräknas generera 12 910 gästdygn per år med en genomsnittlig konsumtion om 2 979 kronor per dygn, vilket resulterar 38,5 miljoner kronor per år. Konsumtionen år 2022 och 2023 har reducerats eftersom det kan ta 1-2 år att etablera anläggningen på den nationella mötesmarknaden.
- Investeringarna är modellerade enligt följande:
 - År 2022: 26,9 miljoner kronor (30 procents reduktion).
 - År 2023: 32,7 miljoner kronor (15 procents reduktion).
 - År 2024-2029: 38,5 miljoner kronor per år.

3. Dagkonferenser

- Beräknas generera 15 950 daggäster som i genomsnitt spenderar 393 kronor per dag, vilket resulterar 6,3 miljoner kronor per år.
- Investeringarna är modellerade enligt följande:
 - År 2022: 4,4 miljoner kronor (30 procents reduktion).
 - År 2023: 5,3 miljoner kronor (15 procents reduktion).
 - År 2024-2029: 6,3 miljoner kronor per år.

EFFEKTER PÅ SYSSELSÄTTNING

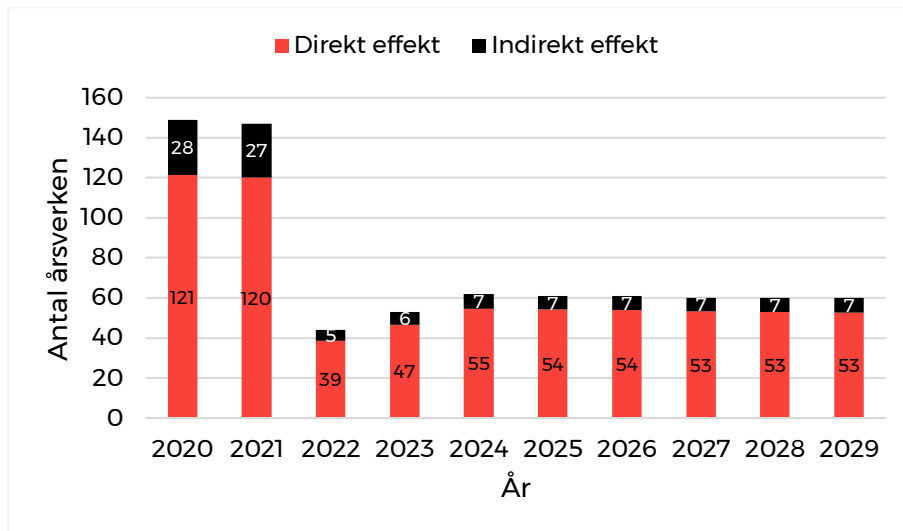
Totalt beräknas satsningen på ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna generera 760 årsarbetskraftstillfällen⁴ under perioden år 2020-2029.

Av totalt 760 årsarbetskraftstillfällen under perioden år 2020-2029 beräknas 650 årsarbetskraftstillfällen uppstå som en direkt effekt till följd av investeringen och det ökade antalet besökare som ett kultur- och kongresshus beräknas bidra med. De direkta effekterna utgörs av de investeringar som görs under byggtiden samt det som besökarna konsumerar i Eskilstuna kommun i samband med besöken på kultur- och kongresshuset. Konsumtionen sker dels på anläggningen i sig, dels på hotell, restaurang med mera. Dessa 650 årsarbetskraftstillfällen, som en direkt sysselsättningseffekt, uppstår inom byggindustrin under år 2020 och år 2021 samt huvudsakligen inom hotell- och restaurangbranschen och i detaljhandeln under perioden år 2022-2029.

Ytterligare 110 årsarbetskraftstillfällen skapas under år 2020-2029 som en indirekt effekt till följd av satsningen. Dessa effekter uppstår huvudsakligen inom turistnäringen (hotell- och restaurang) men även inom andra insatsbranscher som kan kopplas till byggindustrin.

Sysselsättningsmultiplikatorn för perioden uppgår därmed till 1,2 ($760/650 = 1,17$). Det innebär att för varje arbete som direkt skapas av investeringen tillkommer ytterligare 0,2 arbetstillfällen som en följd av investeringen. Hur de direkta och indirekta sysselsättningseffekterna tillkommer under perioden framgår av figuren nedan.

Figur 1: Direkta och indirekta sysselsättningseffekter, antal årsverken.

Källa: WSP.

⁴ En heltidstjänst under ett år motsvarar 1,0 årsarbetskraft och en halvtidstjänst motsvarar 0,5 årsarbetskraft.

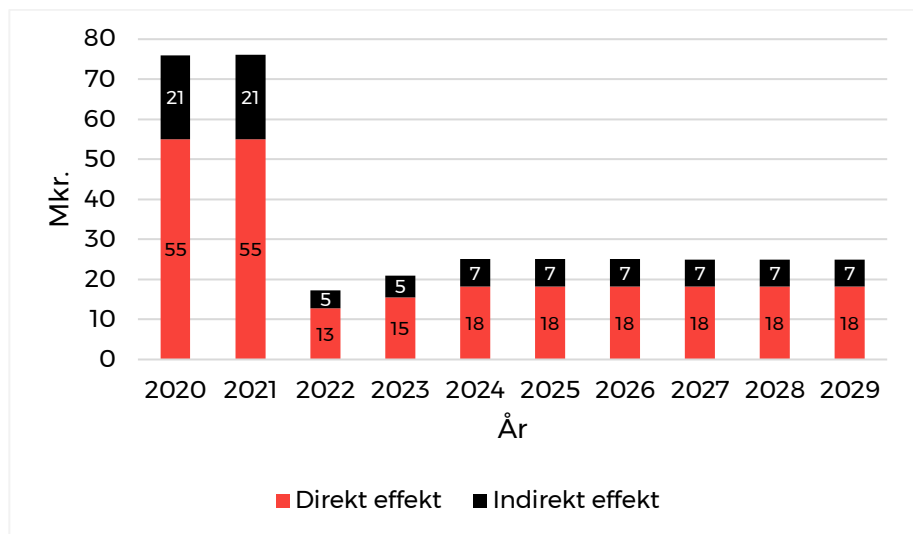
EFFEKTER PÅ BRP

BRP står för bruttoregionprodukt och är motsvarigheten till BNP mätt från produktsidan, det vill säga värdet av all produktion av varor och tjänster i en region.

Sett över hela perioden år 2020-2029 bidrar satsningen på ett kultur- och kongresshus med 340 miljoner kronor till FA-region Eskilstunas BRP.

I nedanstående figur framgår hur stora BRP-effekterna är för respektive år och hur de fördelas mellan direkta och indirekta effekter. En majoritet av BRP-effekterna beräknas uppstå i Eskilstuna kommun eftersom det är i Eskilstuna som satsningen sker.

Figur 2: Direkt och indirekt BRP-effekt (mkr).

Källa: WSP.

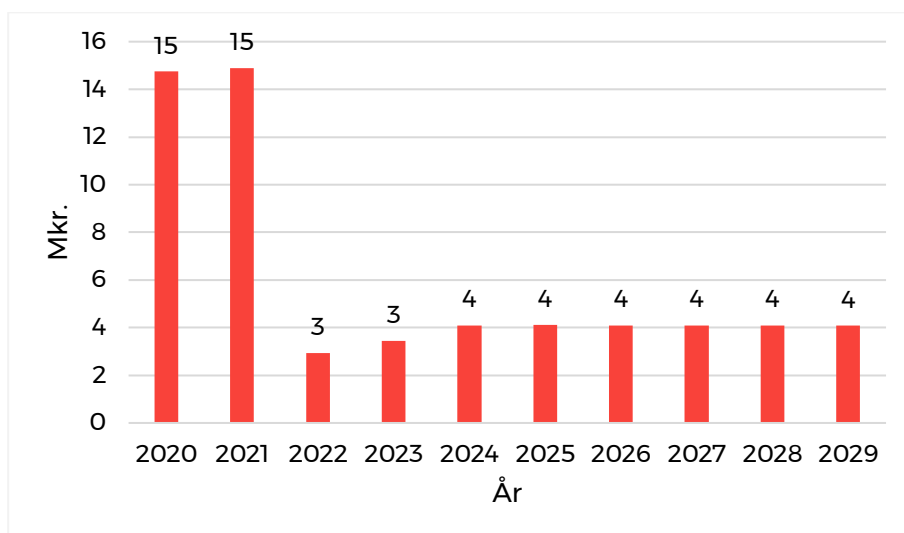
SKATTEEFFEKTER

Modellberäkningarna visar att 790 årsarbetskrafter tillkommer under perioden år 2020-2029 som en följd av satsningen på ett kultur- och kongresshus. Effekten på sysselsatt nattbefolkning motsvarar nästan 680 personer under perioden. Med sysselsatt nattbefolkning avses de som är bosatta i regionen. Totalt skapas 790 årsarbetskrafter varav 680 tillfaller personer som är bosatta i Eskilstuna FA-region.

Med hjälp av rAps modellsystem är det möjligt att beräkna vilka skatteinkomster, genom kommunalskatten, dessa 680 årsarbetskrafter generar. Beräkningarna visar att de kommunala skatteintäkterna ökar med drygt 60 miljoner kronor i regionen (FA-region Eskilstuna) under perioden år 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.

rAps-modellen antar att den regionala ekonomin kan möta den ökade efterfrågan på arbetskraft. Däremot kan inte någon slutsats dras kring exakt vilka personer som sysselsätts. Givet att en del av den ökade sysselsättningsefterfrågan tillgodoses av personer som utan satsningen inte hade haft full sysselsättning finns här också en potentiell utgiftsminskning. Denna går emellertid inte att beräkna.

Figur 3: Kommunala skatteeffekter (mkr).

Källa: WSP.

TURISTEKONOMISKA EFFEKTER

De turistekonomiska effekterna är allt det som besökare från andra kommuner konsumerar i Eskilstuna i samband med kongresser, möten samt kulturevenemang som genomförs på kultur- och kongresshuset. Samtliga turistekonomiska effekter ryms inom de effekter som redovisats i föregående avsnitt som direkta effekter.

De ekonomiska effekterna är emellertid beräknade på aggregerad nivå. Av det skälet kan det därför vara av intresse att studera inom vilka branscher de största effekterna uppstår.

De turistekonomiska effekterna uppstår redan under byggperioden i och med att de som arbetar på bygget äter lunch, övernattar på hotell med mera. De samlade effekterna är dock små eftersom det endast handlar om cirka 240 årsarbetskraftstillfällen under två år. Av den anledningen redovisas inga beräkningar för turistekonomiska effekter under byggtiden.

När kultur- och kongresshuset väl är i drift blir de turistekonomiska effekterna större. Störst effekt kommer från övernattande besökare. Övernattande besökare beräknas generera 12 910 gästdygn per år med en genomsnittlig konsumtion om 2 979 kronor per dygn, vilket resulterar i 38,5 miljoner kronor per år.

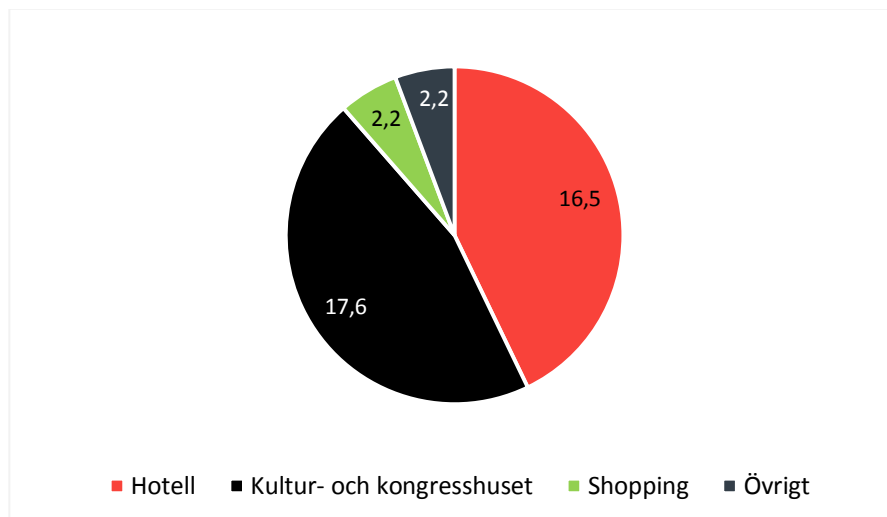
Figur 4: Turistkonsumtion övernattande besökare.

Antal gästdygn	Konsumtion/dygn	Total konsumtion/år
12 910	2 979 kr.	38,5 mkr.

Källa: WSP. Kommentar: Avser år 2024-2029. År 2022 och 2023 är konsumtionen 30 respektive 15 procent lägre.

Störst konsumtion sker på kultur- och kongresshuset (deltagaravgift med mera) samt på hotell. Uppskattningsvis 2 miljoner kronor spenderas på shopping (dagligvaror och sällanköpsvaror) och cirka 2 miljoner kronor spenderas på övrigt, exempelvis restaurangbesök och transporter.

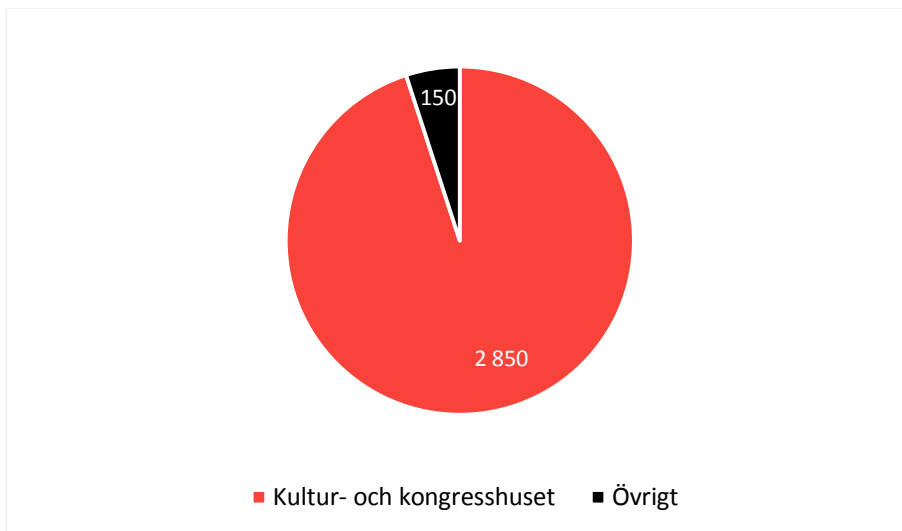
Figur 5: Turistkonsumtion övernattande besökare, per år (Mkr).

Källa: WSP. Kommentar: Avser år 2024-2029. År 2022 och 2023 är konsumtionen 30 respektive 15 procent lägre.

Konsumtionen från dagbesökare är betydligt lägre jämfört med den för övernattande besökare. Majoriteten, cirka 95 procent, av konsumtionen sker på kultur- och kongresshuset (deltagaravgift med mera) och endast cirka 5 procent konsumeras inom shopping, restaurang, transport med mera. Den totala konsumtionen från dagbesökare uppgår till 6,3 miljoner kronor per år. En viss andel av besökarna är emellertid inte turister eftersom de antingen bor eller arbetar i Eskilstuna. Om 50 procent av besökarna räknas som turister blir turismkonsumtionen drygt 3 miljoner kronor per år, varav cirka 150 000 kronor bedöms ske utanför kultur- och kongresshuset.

Figur 6: Turistkonsumtion dagbesökare, per år (tkr).

Källa: WSP. Kommentar: Avser år 2024-2029. År 2022 och 2023 är konsumtionen 30 respektive 15 procent lägre.

Turistkonsumtionen ger även indirekta effekter i andra branscher, se ovan om sysselsättningsmultiplikator.

SAMMANFATTNING OCH KOMMENTARER

Sammanfattning

Kultur- och kongresshuset genererar:

- Totalt 760 årsarbetskraftstillfällen till FA-region Eskilstuna över perioden år 2020-2029. Merparten av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- 340 miljoner kronor till FA-region Eskilstunas BRP över perioden år 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Ökade skatteintäkter med drygt 60 miljoner kronor i regionen, FA-region Eskilstuna, under perioden år 2020-2029. Huvuddelen av dessa beräknas tillfalla Eskilstuna kommun.
- Drygt 40 miljoner kronor per år i turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun år 2024-2029. År 2022 och 2023 är konsumtionen 30 respektive 15 procent lägre.
- Viss turistekonomisk effekt i Eskilstuna kommun under byggtiden år 2020-2021.

Kommentarer

Ekonomiska effekter av ett hotellbygge

I rapportens inledning anges att en förutsättning, för att kultur- och kongresshuset ska fungera kommersiellt och att de ekonomiska effekterna ska bli de som beräkningarna visar, är att det byggs ett nytt hotell i centrala Eskilstuna.

Bygget av ett nytt hotell kommer, precis som bygget av ett kultur- och kongresshus, att generera arbetstillfällen, bidra till BRP och skatteintäkter. Ett utökat hotellutbud i Eskilstuna kan också innebära en ökning av antalet gästnätter utöver de som genereras av kultur och kongresshuset.

Ekonomiska effekter av kulturevenemang

De kulturevenemang som kommer att genomföras i kultur- och kongresshuset består till stor del av evenemang som idag genomförs på andra platser i Eskilstuna kommun. Det är dock rimligt att anta att kultur- och kongresshuset innebär att vissa nya evenemang kan lockas till Eskilstuna samt att antalet evenemang och besökare därmed ökar.

Ett ökat antal evenemang och besökare ger ekonomiska effekter under kultur- och kongresshusets driftstid. Effekterna består främst av konsumtion från personer som inte bor i Eskilstuna. En mindre effekt utgörs av så kallad kvarhållen konsumtion. Med kvarhållen konsumtion avses den konsumtion som sker på hemmaplan istället för någon annanstans. En Eskilstunabo som besöker ett kulturevenemang kan välja att göra det i Eskilstuna eller på någon annan plats. Om en person lämnar Eskilstuna för att besöka ett evenemang bidrar denne till den turistekonomiska omsättningen på annan ort. Om personen ifråga istället stannar hemma skapas möjlighet till konsumtion inom Eskilstuna kommun.

Undanträngningseffekter

Vissa av de möten och kulturevenemang som arrangeras i kultur- och kongresshuset kommer att tas från andra mötesanläggningar och kulturscener i Eskilstuna. De nettoeffekter som skapas av kultur- och kongresshuset minskar därför något.

Så påverkas beräkningarna

WSP:s bedömning är att effekterna som skapas av en hotellbyggnation, kulturevenemang samt undanträngning i stort sett tar ut varandra. Nettoeffekterna av kultur- och kongresshuset blir därför de som anges i tidigare avsnitt Ekonomiska effekter.

ÖVRIGA EFFEKTER

INLEDNING

Utöver de ekonomiska effekterna som beskrivs i föregående kapitel kan ett kultur- och kongresshus bidra till andra värden för näringslivet samt andra aktörer i kommunen. Det kan exempelvis handla om möjligheterna att utveckla sin verksamhet men även om att flytta "hem" möten och konferenser som idag hålls på annan ort på grund av kapaciteten i Eskilstuna.

Ett kultur- och kongresshus kan också påverka platsvarumärket Eskilstuna, såväl för invånarna som för besökare. Det kan till exempel handla om kännedomen om Eskilstuna, stoltheten över staden men även upplevelsen av Eskilstunas kvaliteter.

Vidare kan ett utökat kulturutbud bidra till bildning, locka kompetens till staden samt innebära utveckling för de kreativa- och kulturella näringarna.

Analysen av ovan nämnda effekter baseras på en litteraturöversikt samt intervjuer med utvalda aktörer från intressentgrupper som politiker, tjänstemän, företag och institutioner.

ANALYS AV HUR ESKILSTUNAS ATTRAKTIVITET KAN PÅVERKAS

Vad är en attraktiv plats?

Städer konkurrerar med varandra om människor och kapital. Ett viktigt konkurrensmedel är stadens attraktivitet.

Föreställningarna om vad som gör en plats attraktiv och varför människor vistas där är sannolikt lika många som människorna som brukar platsen. Därigenom blir det oerhört svårt att göra en generell definition av faktorer som definierar en attraktiv plats.

Ett sätt att delvis komma runt detta är att försöka generalisera kring vad olika grupper av användare anser är attraktivt för att de ska välja en plats eller region framför en annan. Sådana försök till definitioner har bland annat gjorts av myndigheten Tillväxtanalys som i flera rapporter definierar en plats eller region utifrån vad man betecknar som boende-, näringslivs- och/eller besöksattraktivitet. I korthet handlar detta om att skapa platser och miljöer där människor vill bo, där företag vill lokalisera sig och/eller som människor av olika anledningar vill besöka.

Enligt Tillväxtanalys finns det en viss koppling mellan boendeattraktivitet och näringslivsattraktivitet så till vida att en förutsättning för att någon ska vilja bo på en plats är att utsikterna till försörjning är gynnsamma. Besöksattraktivitet handlar å andra sidan om att locka människor till att besöka en plats för att på så sätt skapa liv och bidra till det lokala näringslivet. Det är viktigt att betona att en plats besöksattraktivitet sällan består i en isolerad företeelse utan att det tvärtom är en delmängd av platsens samlade näringslivsattraktivitet.

Kulturens betydelse för stadens attraktivitet

Rapporten *Kulturen och staden*⁵ beskriver hur ett rikt och spännande kulturliv är en faktor som på senare år har lyfts fram som en av de absolut viktigaste konkurrensfördelar en stad kan tillskansa sig. Med ett större utbud och fler skapande individer i befolkningen ökar en stads möjlighet att växa och locka till sig kreativa och kunskapsintensiva människor, investeringar och nya företag. Kultur har därför blivit hårdvaluta i städernas kamp om kompetent och välutbildad arbetskraft.

Saker som lockar människor till en stad (pull-faktorer) är egentligen samma sak som stadens attraktivitet. Denna utgörs av en mängd olika faktorer som graden av urbanisering och modernt stadsliv, en spännande och estetiskt tilltalande stadsmiljö, stadens sociala nätverk, invånarnas engagemang, möjlighet till en hälsosam livsstil, mångfald och tolerans samt stadens och dess invånares kulturliv.

Urbanisering

Studier har visat att människor finner storstadslika miljöer mer spännande och tilldragande än den traditionella småstadsideyllen. Faktorer som indikerar stadsliv är exempelvis befolkningstäthet, uteliv och cafékultur.

Ett aktivt kulturliv innebär mer liv och rörelse på stadens gator och torg, mer kvälls- och nattliv samt ett ökat underlag för restaurangnäringen. Kulturyttringar tenderar också att flytta ut i det offentliga rummet vilket ger en mer spännande stadsmiljö och puls.

Sociala nätverk

En betydelsefull faktor som definierar en stads karaktär är hur stor kontakt dess invånare har med varandra. Det kan indikera om staden är öppen och tillgänglig eller om den har kulturella och sociala barriärer som är svåra för den enskilde individen att överbrygga. Inte minst är detta en viktig indikator för invånarnas livskvalitet. Den som har ett utbrett och starkt socialt nätverk står sällan ensam utan har någon att vända sig till om behov uppstår. Ur ett tillväxtperspektiv är en stad med stor kontaktyta mellan människor attraktiv att flytta till. Sociala och nätverksaktiva invånare underlättar inträdet för nykomlingar.

Kulturen erbjuder en mötesplats och ett kontaktnät utöver det som familj och arbete kan erbjuda. Detta märks inte minst på landets bibliotek som ofta fyller en viktig social funktion för invånarna.

Invånarnas engagemang

Engagerade invånare är ett tecken på en befolkning som känner ett behov av att bevaka och påverka skeenden i sitt närsamhälle och dessutom upplever sig ha möjlighet att göra detta. Samhällen där det råder misstro mellan folket och de folkvalda eller där klyftorna mellan olika grupper är stor är generellt sett inte några välmående samhällen. Därför är motsatsen viktig för attraktiviteten. Det handlar om deltagande och ansvarstagande i form av exempelvis röstning vid öppna val, att invånarna håller sig uppdaterade om den lokala politiken och är nöjda med hur demokratin fungerar.

⁵ Fastighetsägarna (2013). *Kulturen och staden*

Kulturen kan bidra till ett ökat engagemang hos invånarna genom att den tar på sig rollen av samhällskritiker. Den ställer de svåra frågorna, lyfter fram svagare grupperns perspektiv och kan få människor att se bortom partiprogram och kommunala avsiktsförklaringar vilket är positivt för demokratin.

Hälsoprofil

Jakten på den bästa kosten och mest hälsosamma livsstilen har intensifierats under det senaste decenniet. Kostråden i media avlöser varandra och inte sällan motsäger budskapen varandra. Hälsa har också blivit något av en klassfråga. En lång rad studier har de senaste åren visat att exempelvis fetma och rökning är kopplat till klasstillhörighet och utbildningsnivå. Framgångsrika, välutbildade och företagsamma människor är idag allt mer måna om sin hälsa.

Studier har visat att det finns ett tydligt samband mellan kulturaktivitet, lycka och fysiskt välbefinnande. Här är det dock svårt att särskilja vad som är orsak och verkan eftersom samtliga dessa faktorer tenderar att påverka varandra.

Så kan Eskilstunas attraktivitet påverkas av ett kultur- och kongresshus

Stoltheten över staden

I Eskilstuna kommuns varumärkesplattform⁶ konstateras att över hälften av invånarna har en positiv bild av kommunen. Många nämner ord som industristad, Parken Zoo och GUIF. Invånarna uppskattar möjligheten till friluftsliv och närheten till både vatten och storstad. Men Eskilstuna förknippas även med arbetslöshet och kriminalitet. Stoltheten bland invånarna är också förhållandevis låg.

Flera av de personer som WSP har intervjuat anser att ett bredare och mer anpassat lokalutbud för kulturaktiviteter, tillsammans med en aktivt arbetande kulturorganisation, skulle stärka Eskilstunas kulturvarumärke. Detta bedöms leda till ökad stolthet bland stadens invånare och samtidigt öka Eskilstunas attraktivitet gentemot besökare.

Etablering av ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna kan bidra till känslan av att Eskilstuna är en stad som utvecklas vilket i sin tur kan bidra till en ökad stolthet bland invånarna. Om kultur- och kongresshuset ges en tilltalande arkitektonisk utformning, som bidrar till att göra staden vacker och intressant, kan det också öka stoltheten över staden.

Kännedomen om Eskilstunas kvaliteter

Bland invånare i övriga Sverige är Eskilstuna en relativt okänd stad. De känner främst till Parken Zoo, GUIF och rockgruppen Kent. Ord som industristad och arbetarkommun associeras ofta till Eskilstuna⁷. Ett kultur- och kongresshus kan bidra till kännedomen om Eskilstunas kvaliteter och breddas till att även omfatta ord som mötesstad, kulturstad, destination, kunskapsstad med mera. Detta antagande stärks också av de intervjuer som genomförts under utredningen.

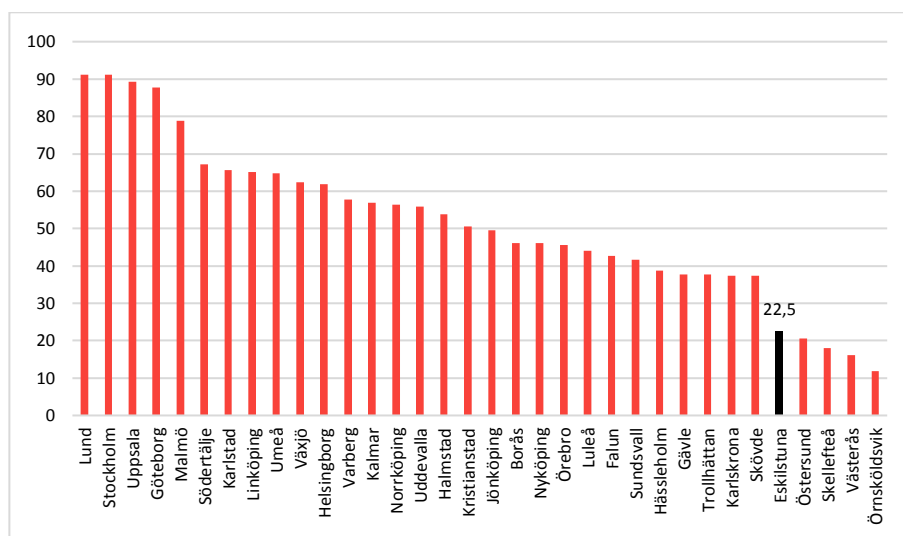
⁶ Varumärkesplattform Eskilstuna 2013

⁷ Varumärkesplattform Eskilstuna 2013.

Kulturens betydelse

Eskilstunas varumärkesplattform pekar på ett antal utmaningar som måste antas för att skapa en mer känd och attraktiv stad. En av utmaningarna är att konsumtionen av kultur är relativt svag och att utbudet av kultur behöver moderniseras och göras mer känt för att Eskilstuna ska ta steg i riktning mot att bli en kulturstad. Eskilstuna har också ett lågt kulturindex, se diagram nedan.

Figur 7: Kulturindex i 34 svenska kommuner.

Kommentar: Skalan från 1–100 baseras på inbördes ranking mellan 34 kommuner för var och en av de sex kulturvanorna som ingår i jämförelsen, det vill säga bokläsning, biobesök, teaterbesök, biblioteksbesök, museibesök och konsertbesök.

Källa: Nationella SOM-undersökningar år 2011–2015.

Ett flertal tänkbara positiva effekter av ett kulturhus framkom under de intervjuer som genomfördes under utredningen. Några exempel är följande:

1. Ett starkt kulturliv är något som skänker invånarna en stolthet över sin stad. I intervjuerna nämns ofta hur mycket KENT och den starka musiktraditionen har betytt för staden. Det finns en historisk stolthet kring Eskilstuna som en popmusikstad men samtidigt en oro över att detta håller på att försvinna.
 - Ett kulturhus kan fylla en viktig roll i stadens kulturutveckling men också för integration och åldersöverstigande möten.
 - Ett kulturhus kan ge staden bättre och mer flexibla lokaler som passar kulturen bättre.
 - Kommunen kan via ett kulturhus visa att de satsar och tar kulturen på allvar.
2. Lokalutbudet som idag finns för kulturella verksamheter i Eskilstuna anses inte fylla de funktioner som önskas. Den vanligaste reflektionen är att lokalerna inte är anpassade efter dagens moderna verksamheter. Ett nytt kulturhus skulle innebära att Eskilstuna får mer moderna lokaler för kulturevenemang.

Effekter på näringslivet

I Annordias rapport⁸ konstateras att efterfrågan från det lokala näringslivet, myndigheter med flera i dagsläget inte motiverar en etablering av en kongressanläggning. De intervjuer som WSP har genomfört stöder denna slutsats.

Att den lokala efterfrågan inte motiverar etablering av en kultur- och kongressanläggning betyder dock inte att näringslivet, myndigheter inte skulle gynnas av en sådan etablering.

Det finns möjlighet att "hämta hem" vissa möten som idag hålls på andra orter på grund av lokalbrist i Eskilstuna.

Kultur- och kongresshuset kan, som beskrivs ovan, bidra till att bilden av Eskilstuna förändras, vilket kan locka människor med högre utbildningsnivå att flytta till staden. Det kan i sin tur locka nya typer av företag att etablera sig i Eskilstuna.

ANALYS AV HUR CENTRALA ESKILSTUNA KAN PÅVERKAS

Inledning

I detta avsnitt görs en analys av hur ett kultur- och kongresshus kan påverka centrala Eskilstunas attraktivitet.

En attraktiv och levande stadskärna bidrar till hela stadens attraktivitet. Grundtanken med stadsutveckling, oavsett stad, är att det ska vara en attraktiv plats att bo på, att människor flyttar till staden vilket gör att det blir gynnsamt att driva företag där, vilket i sin tur ger ökade skatteintäkter och förutsättningar för en ännu bättre stad.

Det innebär även att fler människor vill besöka staden vilket också ökar intäkterna. Det skapas härmed en positiv spiral som får staden att blomstra – precis på samma sätt som en stad i en nedåtgående spiral kan få människor och företag att flytta därifrån, minskade skatteintäkter och ännu sämre förutsättningar som följd. Det handlar också om att få människor att vilja vara i stadskärnan, att handla där hellre än någon annanstans, att besöka caféer och restauranger, bio, nöjen med mera. Föreningar, kultur och konst ska också ha möjlighet att utvecklas. En attraktiv stadskärna gynnar därmed hela kommunen.

Ekonomiska effekter för centrala Eskilstuna

De ekonomiska effekterna för centrala Eskilstuna består främst av konsumtion från besökare till kultur- och kongresshuset. Med utgångspunkt i de turistekonomiska beräkningarna och antaganden om hur stor andel som tillfaller centrala Eskilstuna har WSP gjort följande bedömning av de ekonomiska effekterna för centrala Eskilstuna, se figur nedan.

⁸ Annordia (2016). Marknadsstudie, kongressanläggning i Eskilstuna.

Figur 8: Ekonomiska effekter för centrala Eskilstuna (stadskärnan).

Bransch	Effekt, mkr./år	Andel av försäljning i stadskärnan
Hotell	15	4 %
Restaurang	1,5	0,2 %
Detaljhandel	1,5	0,1 %

Källa: WSP.

Kommentar: Beräkningarna avser konsumtion utanför kultur- och kongresshuset.

Som framgår av ovanstående tabell blir de ekonomiska effekterna på restaurang och detaljhandel relativt marginella. För hotellnäringen innebär däremot kultur- och kongresshuset ett positivt omsättningstillskott.

De ekonomiska effekterna för stadskärnan blir sannolikt större än vad som redovisas ovan eftersom ett kultur- och kongresshus kan öka stadskärnans attraktivitet vilket kan få fler Eskilstunabor och besökare utifrån att besöka stadskärnan för att shoppa, äta på restaurang med mera.

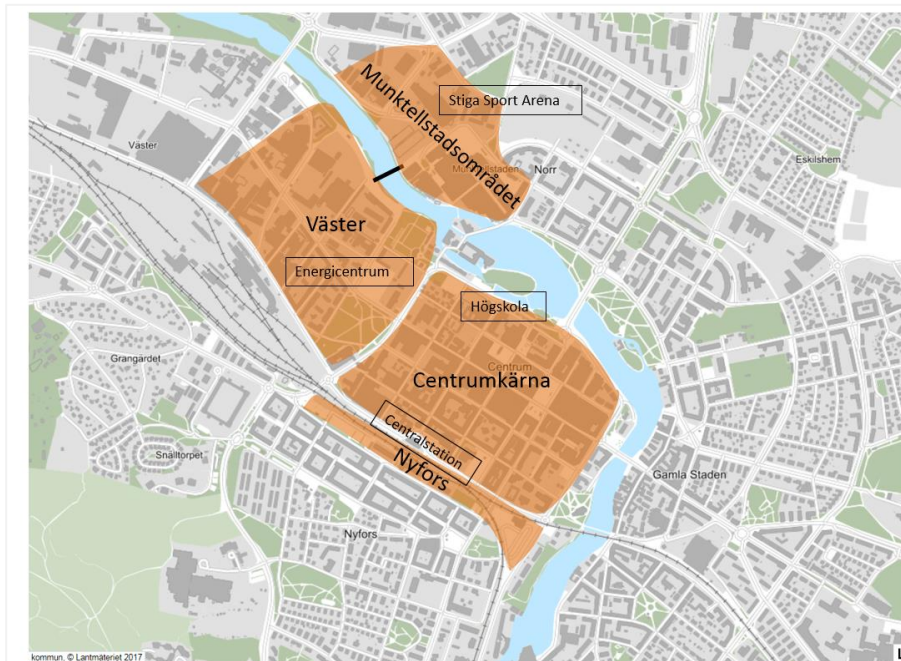
Övriga effekter för centrala Eskilstuna

Övriga effekter för centrala Eskilstuna är till stor del desamma som för staden som helhet, det vill säga ökad stolthet hos invånarna och ökad kännedom om staden.

Vilken betydelse har kultur- och kongresshusets lokalisering för centrala Eskilstuna?

Det finns fyra alternativa områden för var kultur- och kongresshuset kan lokaliseras. Det är ett flertal faktorer som påverkar vilken lokalisering som är den bästa, till exempel platsens tillgänglighet, närhet till hotell, restauranger och handel, byggkostnader med mera. Det ingår emellertid inte i WSP:s uppdrag att utreda vilket av områdena som är bäst lämpat för kultur- och kongresshuset. Däremot gör WSP en bedömning av hur respektive lokalisering påverkar centrala Eskilstuna. De fyra lokaliseringalternativen är Munktellstadsområdet, Väster, Nyfors och centrumkärnan, se bild på nästa sida.

Figur 9: Fyra alternativa områden för lokalisering av kultur- och kongresshuset.

Källa: Destination Eskilstuna.

För att de som besöker kultur- och kongresshuset ska kunna ta del av det utbud som finns i stadskärnan är det viktigt att kultur- och kongresshuset är lokaliserat inom gångavstånd till stadskärnan. Alla fyra lokaliseringalternativ anses uppfylla detta krav. En lokalisering i området Nyfors eller i centrumkärnan framstår dock som något bättre tack vare ett kortare gångavstånd.

För de tre områden som ligger utanför centrumkärnan finns det några aspekter som är viktiga att ha i åtanke för att kultur- och kongresshuset ska stödja stadskärnan:

- De besökare som angör Eskilstuna via resecentrum bör ledas genom centrum på ett sätt som gör att besökarna exponeras för det utbud av restauranger, handel med mera som finns i centrum.
- Det ska finnas tydlig vägvisning och skyltning så att besökarna hittar till centrum.
- Fysiska och mentala barriärer, till exempel omvägar, gator och korsningar med stark biltrafik, otrygga och mindre trevliga gator och områden, bör begränsas.
- Utnyttja möjligheten att, vid stora möten och evenemang, locka besökarna till stadskärnan. Samarbeta gärna med kultur- och kongresshuset för att ge besökarna en bra helhetsupplevelse av Eskilstuna, både i och utanför kultur- och kongresshuset.

Möjliga negativa effekter för centrala Eskilstuna

Vid lokalisering av kultur- och kongresshuset i något av de tre områdena utanför centrumkärnan finns det vissa möjligheter till ett ökat utbud av restaurang och handel. Det skulle stärka områdena gentemot boende, arbetande och besökare, vilket skulle vara positivt. En möjlig negativ effekt är att det kan dra undan konsumtion i centrumkärnan.

WSP bedömer dock att de möjliga negativa konsekvenserna är förhållandevis begränsade. Allt annat lika framstår en lokalisering i centrumkärnan som ett något bättre alternativ men kan vägas upp av att en lokalisering i något av de andra områdena medför lägre byggkostnader, snabbare byggtid, mindre störningar för omkringliggande bostäder och verksamheter med mera.

SAMMANFATTNING AV ÖVRIGA EFFEKTER FÖR ESKILSTUNA

De övriga effekterna för Eskilstuna kan sammanfattas i följande punkter:

- Ökad stolthet över staden.
- Ökad kännedom om Eskilstunas kvaliteter.
- Inflyttning av personer med nya kompetenser kan locka nya företag att etablera sig i Eskilstuna.
- Möjlighet för företag och organisationer att "flytta hem" vissa möten.
- Viss ökning av kulturutbudet.
- Ökat hotellutbud.
- Fler gästnätter och ökad omsättning i hotellbranschen.
- Små turistekonomiska effekter för detaljhandel och restaurang i centrum.
- Valet av i vilket av de fyra områdena kultur- och kongresshuset lokaliseras har begränsad betydelse för centrala Eskilstunas attraktivitet.

SLUTSATSER

Slutsatserna från utredningen visar att ett kultur- och kongresshus i Eskilstuna:

- Skapar arbetstillfällen, ger ökade skatteintäkter och bidrar till bruttoregionprodukten.
- Ökar omsättningen inom besöksnäringen.
- Ökar Eskilstunas attraktivitet bland boende, arbetande och besökare.
- Ökar invånarnas stolthet över staden.
- Ökar kännedomen om Eskilstunas kvaliteter.
- Kan locka fler människor med högre utbildningsnivå att bosätta sig i Eskilstuna, vilket kan stimulera näringslivet.
- Är positivt för centrala Eskilstunas attraktivitet och utveckling.
- Valet av område för lokalisering av kultur- och kongresshus har begränsad betydelse för centrala Eskilstuna.

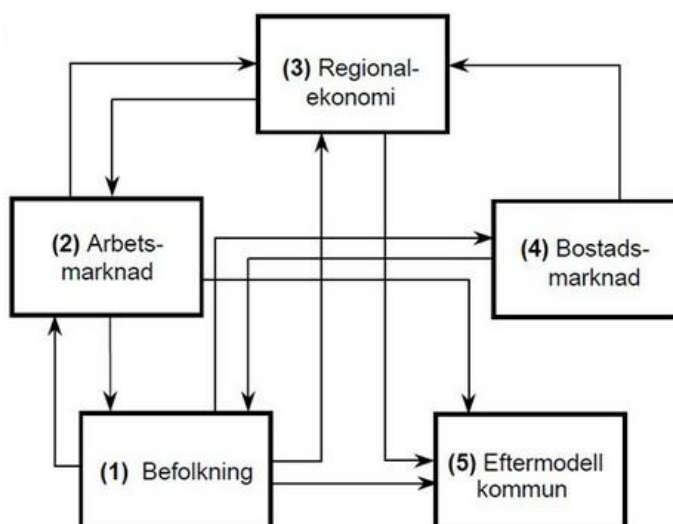
BILAGA 1 – OM RAPSMODELLEN

För att genomföra de regionalekonomiska beräkningarna har modellverktyget rAps (Regionalt analys- och prognosystem) använts. Det är ett verktyg för att göra olika prognoser och analyser av bland annat befolkning, arbetsmarknad och ekonomi för kommuner, delregioner eller län.

Raps-modellen bygger i grunden på s.k. input-outputtabeller, som beskriver varuflöden mellan alla olika sektorer i ekonomin. Detta gör att man på ett detaljerat sätt kan analysera hur förändringar i en bransch påverkar andra branscher. Input-outputtabellerna grundar sig i SCB:s Nationalräkenskaper.

Direkta förändringar i en bransch ger i modellen upphov till dels indirekta effekter, i form av underentreprenörer, varuleveranser och tjänster direkt kopplade till den aktuella branschen, dels inducerade effekter, vilket innebär förändringar i storleken på hela ekonomin där förändrade inkomster påverkar konsumtion och efterfrågan generellt.

Figur 10 Raps-modellens uppbyggnad.

Källa: Tillväxtverket.

BILAGA 2 – KÄLLOR

Skriftliga källor redovisas som fotnoter i anslutning till den löpande texten.

INTERVJUPERSONER

Annika Åkerblad	Hotelldirektör, Elite Hotel
Bosse Lundkvist	Kulturutvecklare, Kultur- och fritidsförvaltningen Eskilstuna kommun
Dag Johansson	f.d. Stadsbyggnadschef, Eskilstuna kommun
Daniel Ångmo	Stadsarkitekt, Eskilstuna kommun
Helena Von Porat	Hotelldirektör, Clarion Hotell
Isabel Gölles	vd, Eskilstuna Innerstad AB
Karl Serneberg	Director Marketing at Sales Region EMEA, VOLVO
Kerstin Jansson	Fastighets- och lokalfrågor, Energimyndigheten
Max Hökdal	Konsertarrangör
Maria Weisby	Scenkonstchef och konstnärlig ledare, Scenkonst Sörmland
Stina Storm	vd, City Örebro

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 36 500 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 3 700 medarbetare. www.wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
[wsp.com](http://www.wsp.com)

